ŠEIMAI, IEŠKANTIEMS BENDRAMINČIŲ IR PAGUODOS

ISSN 1392-4494

Bičiulystė

2012 m. birželio 7–13 d., Nr. 22 (1091) *Savaitraštis leidžiamas nuo 1990 m. spalio mėn.* Kaina 2,28 Lt

Vežimėlių tvirtinimo sistemos transporto priemonėje

UAB „TEIDA“ www.neigaliojovezimelis.lt
Tel.: 8-5 2195921

Smagi šventė visos Lietuvos vaikams

Šiemet minint Vaikų gynimo dieną – birželio 1-ąją – Lietuvos neįgaliųjų draugijos organizuojama tradicinė šventė „Vienos žemės vaikai“ vyko Kaune. Čia mažųjų laukė ne tik įvairiais skanėstais džiuginę klounai, jaunieji muzikantai, daugybė balionų, bet ir motociklai, net pasiplaukiojimas garlaiviu.

Įvairi programa

Nors oras šventinę dieną ir nebuvo toks, kokio tikėtasi, belaukdami pagrindinės renginio dalies – plaukimo garlaiviu – mažieji nenuobodžiavo. Su jais susitikti atvyko tarptautinių motokrosų varžybų čempionas, Pasaulio vaikų motokroso taurės laimėtojas 17-metis Regimantas Visockis. Kartu jis atsivežė ir du motociklus, kurie traukė mažųjų dėmesį, viliojo nusifotografuoti. Jaunasis motokroso sportininkas vaikams papasakojo apie tai, kaip susidomėjo šiuo sportu, kaip planuoja laiką, kad viską spėtų ir siektų tikslų. Žaidimų vaikams paruošė renginio vedėjas ir garlaivio kapitonas Kauno valstybinio lėlių teatro aktorius Remigijus Endriukaitis. Darbo su neįgaliais vaikais patirties turinčio aktoriaus teigimu, jie tokie pat, kaip ir negalios neturintieji – mėgsta staigmenas, nori, kad būtų įdomu, nenori likti nuošaly. Tad ypatingo pasiruošimo, kitokio, nei prieš įprastą vaikų renginį, jam nereikėjo. Svarbiausia – gera nuotaika ir noras padaryti vaikams šventę.

Pasirodyti mažiesiems atvyko ir Lietuvos dziudo federacijos

(nukelta į 3 psl.)

Socialinis taksi – novatoriškas būdas neįgaliųjų mobilumo problemoms spręsti

Birželio 2 d. Vilniuje pradėjo veikti socialinis taksi. Gedimino prospektas – Pilaitės mikrorajonas, Karaliaučiaus gatvė – tokiu maršrutu į pirmąjį reisą išriedėjo jį internetu išsikvietęs vežimėliu judantis Viktoras Topol – „Gyvosios bibliotekos“ dalyvis ir pasaulio kultūrizmo čempionas. Tai unikali miesto socialinė inovacija ir pirmoji taksi paslauga Baltijos šalyse, pritaikyta žmonėms, turintiems judėjimo negalią.

Geltonas taksi automobilis – neįgaliesiems

„Spray art'o“ meistrų grafičių technika papuoštas geltonas „RENAULT Kangoo“ automobilis su juodų kvadratėlių juostomis ir Socialinio taksi ženklu – taip atrodo nuo birželio pradžios po sostinę jau važinėjantis ir transporto paslaugas neįgaliesiems teikiantis socialinis taksi. Nacionalinio socialinės integracijos instituto programų vadovas ir šios paslaugos sumanytojas Arūnas Survila teigia, kad socialinis taksi – tai unikali paslauga, kuri leis judėjimo negalią turintiems žmonėms pasijusti savarankiškiems, planuoti savo gyvenimą, veiklą, užimtumą, suteiks galimybę nevaržomai judėti, lankytis įvairiose vietose.

Pasak A.Survilos, vienas iš veiksnių, trukdančių judėjimo negalią turintiems žmonėms sėkmingai integruotis į ekonominį ir kultūrinį gyvenimą, yra ribotos galimybės pasiekti šias vietas. Tam įtakos turi ne tik nepritaikyta aplinka (ypač infrastruktūra bei viešasis transportas), bet ir ekonominės bei psichologinės priežastys. „Socialinio taksi“ projektas judėjimo negalią turintiems žmonėms padės lengvai ir saugiai nuvykti visur, kur jiems reikia. Šiuo projektu bus siekiama ir platesnių tikslų – motyvuoti judėjimo negalią turinčius žmones naudotis šia paslauga, padėti ieškant darbo, atstovauti neįgaliųjų interesams.

(nukelta į 5 psl.)

BIOMEDIKA
Antakalnio g. 36, LT 10305 Vilnius Lithuania
tel.+370 5 270 90 55;fax.: +370 5 270 90 56
info@biomedika.lt www.biomedika.lt

PRIEMONĖS NEĮGALIESIEMS
kompensacinė judėjimo technika
kompensacinė regėjimo technika

tel.: 8 (5) 270 90 55
info@biomedika.lt
www.biomedika.lt

Neįgaliųjų teatro trupių festivalyje – kūrybinis skrydis profesionalumo link

Didįjį festivalio prizą laimėjo Pasvalio r. Lavėnų socialinės globos namų teatro trupė, pastačiusi O.Vaildo pasaką „Laimingasis princas“. Gintaras Kutkauskas (dešinėje) ne tik režisavo spektaklį, bet ir vaidino kartu su savo aktoriais. Egidijaus Skipario nuotr.

Vilniuje, Menų spaustuvėje, Lietuvos žmonių su negalia sąjunga (LŽNS) surengė antrąjį socialinį teatrų festivalį „Begasas“. Tai – neįgaliųjų ir profesionalių teatro trupių sukurtų spektaklių socialinėmis bei negalios temomis renginys. Jo tikslas – skatinti neįgalius žmones atskleisti savo sugebėjimus, mąstymą, kūrybines galias ir sudaryti tinkamas sąlygas neįgalių žmonių meninei saviraiškai, parodyti visuomenei jų troškimą kurti ir dalyvauti profesionalioje meninėje veikloje. Dvi dienas vykusiame festivalyje pasirodė 14 teatro trupių: 11 jų dalyvavo konkursinėje programoje, 3 parodė profesionalius pastatymus.

„Begasas“ – kokybiškai naujas festivalio „Pasijuokime kartu“ posūkis

Daug metų Lietuvos neįgaliųjų draugija, pasikeisdama su Lietuvos žmonių su negalia sąjunga, rengė satyros ir humoro festivalius „Pasijuokime kartu“. Prieš porą metų LŽNS pakeitė šią tradiciją ir neįgaliųjų kolektyvus pakvietė į naują, reformuotą projektą – teatrų festivalį. Šiemet žengtas dar vienas žingsnis – į festivalį įtrauktos ne tik neįgaliųjų teatrų trupės, bet ir profesionalūs kolektyvai (integruotos trupės), kuriantys spektaklius socialinėmis temomis.

„Žiūrėjau šį festivalį ir nuolat mąsčiau, kaip būtų galima jį tobulinti, galbūt net radikaliai keisti, – pasakojo LŽNS projektų koordinatorė, festivalio meno vadovė Snieguolė Dikčiūtė. – Atsirado vis daugiau rimtų kūrinių besiimančių trupių, kurios neturėjo kur pasirodyti. Viena jų – Virgio Bortkevičiaus vadovaujama Kauno neįgalaus jaunimo užimtumo centro grupė. Pirmasis bandymas prieš porą metų surengti teatro trupių festivalį

(nukelta į 8 psl.)

Šiame numeryje:

- Įteiktos „Gerumo žvaigždės“ ..... 3 psl.
- Pensijų nepriemoka – birželį ..... 5 psl.

Apie tai, kas jaudina

Kol patys išgirdome savo balsą, ji buvo mūsų ruporas

Viliuosi, kad kas nors kada nors parašys ilgą ir gražią pasaką apie neįgaliųjų judėjimą laisvoje Lietuvoje: objektyviai išvardys piktus slibinus, kurie spjaudėsi ugnimi pastodami narsiems karžygiams kelią, parašys apie gerąsias fėjas, kurios visuomet ant kelio neįgaliesiems karžygiams numesdavo tai auksinę verpstę, tai stebuklingą dūdelę, o kartais pakelėje pririšdavo avinėlį auksavilnį. Deja, kol tokiai pasakai užrašyti dar neišpeštos žąsies plunksnos ir neišausti linų rietimai, paprastai ir nuoširdžiai noriu prisiminti mūsų judėjimo pradininkę Janiną Pažėraitę, kuriai dabar labai reikia mūsų palaikymo ir gerų minčių.

Janinos energija visuomet liejosi per kraštus. Nesvarbu, ko imdavosi – ji turėjo kažkokį vidinį pajautimą, kad darbas pavyks, projektas – laimės. Dabar, kai savo mintyse sudėlioju tik man žinomas jos veiklos sritis, nesitiki, kad tai vienos mažutės, visą gyvenimą tik su ramentais ir vežimėliu judančios moters darbai. O ir vežimėlis Janinos gyvenime atsirado gana vėlai. ,,Iki pat 8 metų aš po namus ropojau keturiomis“, – pasakojo ji pati. Nenuostabu, tuo metu nebuvo nei vaikiškų ramentų, nei vežimėlių, nei supratimo, kaip tokią judėjimo negalią turintis vaikas gali bendrauti su bendraamžiais, lankyti mokyklą, studijuoti aukštojoje. Tad pirmiausia reikėjo išmokti apginti save, kartais net savo šeimoje tarp brolių ir seserų. Janinos bruožas ,,apginti save, įrodyti, kad esi teisus, pirmas“, gyvas iki šiol.

Pirmą kartą Janiną sutikau 1996 m. rudenį Kauno II ligoninėje. Po vasarą patirtų traumų gulėjome naujai atidarytame reabilitacijos skyriuje, į kurį Janina įsiveržė kaip viesulas. Jau kelinti metai jos iniciatyva „Baldžio šilo“ bei ,,Ryšininko“ reabilitacijos centruose vyko fizinę negalią turinčių žmonių automobilių vairavimo kursai (J.Pažėraitė tuomet vadovavo savo įkurtai Lietuvos žmonių su stuburo pažeidimais asociacijai – LŽSPA).

Ji sėdėjo vežimėlyje ir šypsojosi, o mes, ,,šviežiai“ susodinti į ratelius, manėme, kad vežimėlis – tai pasaulio pabaiga. Tik daug vėliau supratau, kad vežimėlis nepakeičia žmogaus. Jis tik atima galimybę vaikščioti, bet žmogaus esmė lieka ta pati. Dabar net drįsčiau sakyti, kad vežimėlis daugumai iš mūsų atvėrė platesnes dvasinio gyvenimo erdves ir per susitaikymą su Aukščiausiojo Valia savo gyvenime padėjo atrasti tokias vertybes, pro kurias sveiki būdami būtume ,,prašuoliavę ant vienos kojos“.

To susitikimo prisiminimuose išliko Janinos pasakojimų detalės, kaip sunkiai buvo iškovota ši pergalė – mokyti fizinę negalią turinčius žmones vairuoti automobilį. Net aukščiausi policijos pareigūnai nenorėjo girdėti apie svaičiojimus organizuoti tokius kursus Lietuvoje. Janinos koziris buvo šveicarų ir amerikiečių patirtis. Nuotraukos ir videofilmai nepadėjo – teko ,,kautis“ tiesiogiai. Atvažiuoja Janina su savo „Zapuku“ iki policijos nuovados, persėda į vežimėlį ir... pradeda mūšį. „Užkelia mane pažįstami į antrą aukštą (kur dirbo tais reikalais užsiimantis pareigūnas) ir palieka. Darbas baigiasi, o aš sėdžiu ir tiek. Neapsikentęs pareigūnas liepia savo pavaldiniui: „Eik, pažiūrėk, ar gali toks žmogus vairuoti.“ O vairuotoja aš buvau pasiutusi, lekiu Vilniaus gatvėmis, pareigūnas tik krūpčioja, – tęsia Janina. – Sugrįžęs policininkas ir sako savo viršininkui: „Tai kad ji geriau už mane vairuoja“... Janina turėjo stiprybės argumentuotai įrodinėti, o pralaimėjusi nenusivilti.

Prie visų savo ,,didžiųjų užmojų“ Janina visuomet išlikdavo jautri kiekvieno žmogaus skausmui ir likimui. Atmenu, kaip ji įrodinėjo ir įrodė, kad keliems gilias pragulas turintiems ligoniams, į kuriuos daktarai jau buvo numoję ranka, vis dėlto reikia atlikti plastines operacijas. Tie žmonės ir dabar gyvi! Pamenu, kaip ji ,,kovėsi“ su vieno reabilitacijos centro administracija, kad būtų įrengtas įvažiavimas į kavinę. Ir tai buvo padaryta dar mums besigydant...

Tai maža Janinos veiklos iliustracija. O kiek jų buvo! Projektai, bendradarbiavimas su užsieniečiais, jų patirties sklaida, veržimasis į dialogą su aukščiausias pareigūnais, darbas reabilitacijos ligoninėse, neįgaliųjų socialinių teisių gynimas, darbo vietų kūrimas ir t.t., ir t.t. Kol mes patys ,,išgirdome savo balsą“, ji buvo mūsų ruporas. Ir dar koks! Ačiū tau, Janina...

Angelė Rudžionienė

Klaipėda:

❑ *„Bičiulystei“ atsiųstame laiškelyje* ***Jūratė Bražickaja*** *papasakojo apie neįgaliųjų apsilankymą globos namuose.*

Klaipėdos miesto neįgaliųjų draugijos vokalinis ansamblis „Pagairė“ ir šokių grupė „Domino“ Viliaus Grigalaičio globos namų gyventojams ir darbuotojams padovanojo savo dainų ir šokių puokštę. Šis Laugalių globos namų gyventojų ir Klaipėdos miesto neįgaliųjų draugijos narių susitikimas – tai dviejų giminingų kolektyvų draugystės pradžia.

Pasirodo šokių grupė „Domino“.

Neįgaliųjų draugijos: veikla, problemos, pasiekimai

Puoselėja užsimezgusią draugystę

Dainuoja kolektyvas „Pagairė“. Jono Tiškaus nuotr.

Laugalių pensioną įkūrė filosofijos daktaras ir teologijos profesorius Vilius Grigalaitis. Jau 10-us metus jam vadovauja Rimantas Ramanauskas. Paslaugos čia teikiamos neįgaliesiems ir didelių bei vidutinių specialiųjų poreikių turintiems pensinio amžiaus žmonėms. Jie čia globojami, slaugomi. Laugalių pensione gyvena per 200 žmonių, kuriais rūpinasi 126 darbuotojai.

Kartu gražiame ir jaukiame renginyje pabuvę neįgalieji ir globos namų gyventojai tikisi, kad užsimezgęs ryšys ateityje tik stiprės ir suteiks visiems daug malonių akimirkų.

Visaginas:

Spalvinga kasdienybė

❑ *Visagino neįgaliųjų draugijos pirmininkė* ***Stefanija Varkavičienė*** *„Bičiulystei“ atsiųstame laiškelyje papasakojo apie organizacijos veiklą.*

Visagino neįgaliųjų draugija vienija 340 narių, kurių kiekvienas randa sau įdomios veiklos. Draugija turi ansamblį „Pušelės“, kuris savo skambia daina ir ritmiškais šokiais džiugina mus ir mūsų kaimynus, o dainininkus puošia mūsų rankdarbių būrelio siūti drabužiai.

Aktyvūs neįgalieji organizuoja įvairius renginius, kuriuose nepamirštami ir silpnesnės sveikatos, nevaikštantys bičiuliai – jie aplankomi, jiems įteikiama gėlių ir dovanėlių. Organizuojamos ir darbštuolių dirbinių parodėlės, dalyvaujama „Maisto banko“ akcijose. Visagino neįgaliesiji lankosi ir teatre – draugija kartais gauna pakvietimų į įvairius spektaklius. Aktyvi ir draugijos teatro trupė „Gyvenimas gražus“.

Bendradarbiaujame su Visagino „Žiburio“ pagrindine mokykla, kartu organizuojame renginius. Pastarasis – Motinos dienai skirta popietė, į kurią susirinkusias mamas linksmino „Žiburio“ mokyklos mokiniai ir lopšelio-darželio „Kūlverstukas“ auklėtiniai. Be dėmesio nepalikta ir kita pavasario šventė – šeimos diena. Ją šventėme žiūrėdami mūsų teatro trupės „Gyvenimas gražus“ suvaidintą Anatolijaus Kairio komediją „Sidabrinės šliurės“.

Tikimės, jog ir toliau dirbsime draugiškai, sutelktai ir kad pavyks įgyvendinti visus planus.

Dainoje gera su savaisiais būti

Ansamblio vadovė G.Kliaugienė visas savo moteris apdovanojo gėlėmis.

Romansų atlikėjos – romantiškoje aplinkoje. Valiaus Domanto nuotr.

Kupiškio rajono neįgaliųjų draugijos vokaliniam ansambliui „Prie Kupos“ – jau penkeri metai. Pirmoji sukaktis paminėta gražia švente: nuotaikingu koncertu, padėkomis, sveikinimais, linkėjimais, jaukiu bičiuliišku bendravimu.

„Išsipildė mano svajonė turėti savo kolektyvą. Ačiū jums visiems“, – sakė nepailstanti ansamblio vadovė ir akompaniatorė Gendrutė Kliaugienė.

„Visada svajojau dainuoti romansus, dabar tai galiu daryti“, – džiaugėsi viena iš kolektyvo naujokių Janina Varnienė.

„Ačiū, kad pakenčiat mūsų repeticijų triukšmą, mūsų pasiplepėjimus ir klegesį. Mes, susirinkusios į draugijos būstinę, pailsim, atsigaunam“, – kalbėjo kitos skardžiabalsės dainininkės, dėkodamos draugijos pirmininkei Bronei Kaleinikovienei, šio kolektyvo sumanytojai ir organizatorei. Dėkojo šventės dalyviai ir ansamblio krikštamotei Valentinai Staniulienei, sugalvojusiai ansambliui pavadinimą.

Kupiškio kultūros centre vykusioje šventėje geri jausmai, gražūs žodžiai, širdį jaudinančios melodijos susivijo į spalvingą pynę. Kad pailsėtų ansamblio dalyvės, koncerto pertraukėles užpildė svečiai: Alizavos vokalinis ansamblis „Saulėgrąža“ ir Kupiškio kultūros centro senjorų šokių kolektyvas „Susiedai“.

Buvo išdalyta ne viena dešimtis Neįgaliųjų draugijos padėkos raštų visiems dabartiniams ir buvusiems ansamblio dalyviams, globėjams ir rėmėjams. Savieji sveikino savus.

Kupiškio kultūros centro direktorius Rapolas Lukoševičius, įteikdamas centro padėkos raštus kolektyvo vadovei G.Kliaugienei, dainininkei Onai Jonkuvienei, balsingam duetui mamai ir dukteriai Giedrei Pranckienei ir Virginijai Malinauskienei, turėjo tik vieną „kritinę“ pastabą: „Išmeskit tą žodelį – neįgaliųjų. Jūs tokie energingi, gražūs, švytintys. Ir nepraraskit savo natūralumo...“

Kelias valandas kultūros centre skambėjusios lyriškos dainos, nostalgiški romansai pradėjo kitą Neįgaliųjų draugijos ansamblio „Prie Kupos“ penkmetį. O po jo tebus dar kitas. Visi linkėjo kolektyvui geros kloties.

Valius DOMANTAS

Smagi šventė visos Lietuvos vaikams

(atkelta iš 1 psl.)

prezidento Vigmanto Sinkevičiaus mokiniai. Jo įsitikinimu, tokie renginiai skatina neįgalių ir sportuojančių vaikų integraciją, moko juos bendrauti: neįgaliuosius motyvuoja stengtis, o sportuojančius moko pastebėti šalia esantįjį.

Renkasi iš visos Lietuvos

Kasmet ši vaikams skirta šventė suburia mažuosius iš įvairių Lietuvos miestų. Štai ir šįkart čia susirinko per 120 vaikų iš Birštono, Elektrėnų, Alytaus, Pakruojo, Biržų, Ignalinos, Utenos, Vilkaviškio, Skuodo, Varėnos, Trakų... Pasak Skuodo rajono neįgaliųjų draugijos pirmininkės Ramintos Zabitienės, į šventę atlydėjusios 30 vaikų, kelias tikrai neprailgo, o svarstymų, ar verta taip toli važiuoti, nė nebuvo. Pirmininkė pasakoja, jog šios retos išvykos vaikams – tikras nuotykis. Jiems patinka viskas – tiek mažiesiems paruošta koncertinė programa, organizuotos pramogos, dovanėlės. Tam pritaria ir Utenos rajono neįgaliųjų draugijos pirmininkė Ona Rastenienė, pasak kurios, mažiesiems jau vien važiavimas autobusu – didelė pramoga. Kalbintos pirmininkės taip pat teigiamai vertina šventės vietos keitimą. Pasak jų, taip vaikai pamato įvairius miestus, pakeliauja, mat atvykstant iš toliau šventę stengiamasi suderinti su kokia nors ekskursija.

Organizuota švente „Vienos žemės vaikai“ nenusivylė ir pirmą kartą joje dalyvavę varėniškiai. 16 vaikų atlydėjęs Varėnos rajono neįgaliųjų draugijos pirmininkas Algis Ulbinas pasakojo, kad labiausiai vaikai nekantravo plaukti garlaiviu, didele atrakcija jiems tapo galimybė nusifotografuoti prie motociklų.

Prie šventės tradiciškai prisijungiantys dviejų motoklubų nariai ir šįkart vaikams dovanojo pramogą – vežiojo juos motociklais.

Ne tik organizatorių, bet ir geradarių nuopelnas

Štai jau 3-ius metus iš eilės tarsi neatsiejami nuo šios vaikų šventės yra dviejų motoklubų – „Vorai MC“ ir „Big gang MC“ – nariai. Pasak Lauryno Baltrūno, Lietuvos neįgaliųjų draugijos renginių organizatoriaus ir motoklubo „Vorai MC“ prezidento, šiemet jo draugų motociklininkų dalyvavimas šventėje reikalingas ne vien pramogai. Mažieji džiaugiasi kasmet pasitaikančia galimybe nusifotografuoti ir būti pavežiotiems įvairiais motociklais, bet šiemet stiprių motociklininkų pagalbos prireikė ir dėl patalpų nepritaikymo. Turint omeny ribotą šventės biudžetą, pasak L.Baltrūno, patalpas tenka rinktis iš tų, kurias savininkai sutinka išnuomoti už prieinamą kainą arba užleidžia veltui. Šįkart taip prisidėti prie šventės organizavimo neatsisakė Kauno muzikinio klubo „Combo“ vadovas Rimas Kišotas.

Dosnūs klounai paruošė vaikams dovanų.

L.Baltrūnas džiaugiasi ir ypač dosniais rėmėjais. Pasak jo, prie šiųmetės šventės organizavimo prisidėjo visi, į kuriuos buvo kreiptasi. Vieni parūpino mažiesiems ledų, kiti – gaiviųjų gėrimų, kramtomųjų gumų, saldumynų. Štai ir bene pagrindinis šventės akcentas – plaukimas garlaiviu – taip pat geradario dovana. Ją vaikams padovanojo Seimo pirmininkės Irenos Degutienės pavaduotojas Erikas Tamašauskas.

Džiugu, jog ši graži tradicija nenutrūksta ir kasmet vis atsiranda šventės vaikams reikalingumu tikinčių ir padėti neatsisakančių žmonių. Pakeisti pasaulio ir sudėtingų gyvenimo situacijų negalime, bet pradžiuginti mažuosius, paįvairinti jų kasdieną, suteikti smagių įspūdžių – tai darbas, įveikiamas kiekvienam iš mūsų, tereikia pasistengti.

Olia MACIULEVIČIŪTĖ

Egidijaus Skipario nuotr.

Dėkojo su vaikais namų šiluma pasidalijusiesiems

Svetimo vaiko globa ir įvaikinimas – tai dalykai, apie kuriuos vis susimąstome ir kuriems dažniausiai nesiryžtame. Seime jau šeštąjį kartą vykusioje konferencijoje „Priglausk mane“ pagerbti globėjai iš visos Lietuvos. Šie žmonės nutarė pasidalyti savo švelnumu, meile, rūpesčiu ir suteikti tikrus namus jų neturintiems vaikams. Globėjų neišgąsdino nei vaikų praeitis, paveldėti charakterio bruožai, nei negalia.

Globa – neįkainojama dovana

Praėjusių metų duomenimis, Lietuvoje gyveno 10 813 tėvų globos netekusių vaikų, iš kurių 4 119 augo vaikų globos institucijose, 6 329 vaikai buvo globojami šeimose ir 365 vaikai – šeimynose.

Konferenciją pradėjęs socialinės apsaugos ir darbo ministras Donatas Jankauskas pabrėžė, kad visų mūsų tikslas – sukurti aplinką, kuo panašesnę į šeiminę, kurioje galėtų augti be tėvų globos likę vaikai. Jis dėkojo susirinkusiems globėjams už ryžtą ir jautrumą mažiausių mūsų visuomenės narių – vaikų – likimams. Ministras globėjams įteikė „Gerumo žvaigždes“ – aukščiausius Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos apdovanojimus, skirtus už ypatingus nuopelnus socialinės apsaugos ir darbo srityse. Pasak Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorės Odetos Tarvydienės, globa – tai neįkainojama dovana. Ją, jei tik galime, turime dovanoti vaikų globos įstaigose augantiems vaikams. Norėdami padėkoti globėjams ir įamžinti jų gerumą, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos teritorinių padalinių darbuotojai paruošė trumpus filmukus apie kiekvieną ministro D.Jankausko apdovanotą šeimyną.

Po apdovanojimų vykusioje konferencijoje „Priglausk mane“ specialistai ir praktikai susirinkusiesiems skaitė pranešimus apie tai, kaip vaikų globą padaryti visuomenei patrauklią ir populiarią, kaip padėti globėjams ir globotiniams.

Renginį organizavo Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija bei Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitetu.

Globėjams – „Gerumo žvaigždės“

„Gerumo žvaigždė“ skirta kunigui Liudvikui Dambrauskui iš Skuodo rajono Mosėdžio, užauginusiam ir globojusiam 29 vaikus. Šis apdovanojimas atiteko ir Aldonai Sereikienei iš Raseinių rajono, globą suteikusiai 24 vaikams. Ji užaugino ir 4 neįgalius vaikus. Pasak moters, visi jos globojami vaikai šaukia ją gražiausiu – motinos – vardu, o ji neramiai mąsto apie laiką, kai jie paliks namus ir teks gyventi be įprasto ir mielo šurmulio.

D.Jankauskas apdovanojimą įteikė ir Vidai Gajauskienei iš Tauragės, įkūrusiai šeimyną „Atžalynas“. Prieš 8 mėnesius šeimyna priėmė 3 sesutes, kurioms diagnozuoti kalbos, raidos, raiškos sutrikimai. Į naujus namus atvykusios mergaitės nekalbėjo, o prabėgus vos kiek daugiau nei pusmečiui vėl džiaugiasi vaikyste, šypsosi ir žaidžia su naujais broliais ir sesėmis. „Gerumo žvaigždė“ įteikta ir vienintelės Vilniaus mieste šeimynos įkūrėjai Almai Adamianecienei. Moteris prisimena, kaip prieš daugelį metų nueidavo į vaikų globos namus aplankyti ten auginčių vaikų, o jie vis klausdavo: „Ar ateis tetutė?“ Po kurio laiko pulkelis globos namų auklėtinių jau augo jos šeimynoje.

Be dėmesio nepalikti ir apdovanoti Zita ir Juozas Kaluževičiai, užauginę 4 savo vaikus ir įkūrę pirmuosius šeimyninius namus Alytuje, kur dabar auga 5 vaikai. Apdovanojimas skirtas ir iš Šilutės rajono atvykusiems Onai ir Stanislovui Jogams, globojantiems 13 vaikų.

„Gerumo žvaigždė“ spindės ir Vidos Arzimanovos iš Anykščių namuose, kuriuose dabar auga 4 globotinės. Pasak V.Arzimanovos, jai niekad nebuvo sunku auginti tėvų globos netekusius vaikus, o didžiausias džiaugsmas moterį aplanko per Kalėdas, kai namo suvažiuoja visi – išauginti, globoti ir namus palikę vaikai. Apdovanota ir gausiame šeimos rate šventes pasitinkanti Danutė Mincienė iš Kėdainių rajono, šiluma, meile ir globa pasidalijusi su net 23 globotiniais. Kalbėdama apie savo kasdieną moteris nusišypso ir sako dirbanti mamos darbą – atsakingiausią ir mieliausią.

„Gerumo žvaigždė“ spindės ir apie neįkainojamą dovaną be tėvų globos likusiems vaikams primins šilutiškių Onos ir Stanislovo Jogų (kairėje) ir Angelikos Griškienės (dešinėje) namuose.

Globoti priima nesirinkdami

Ypatingas „Gerumo žvaigždės“ apdovanojimas atiteko šilutiškei Angelikai Grikšienei. Ji savo namų šiluma ir širdies gerumu nutarė pasidalyti su 19 vaikų. Moteris kalbėjo esanti dėkinga savo vaikams už tai, ko iš jų išmoko, už jų nuoširdumą ir meilę. Pasak jos, globojami vaikai kartais, priešingai nei savi, gerai supranta, kiek daug dėl jų stengiamasi, išmoksta vertinti aplinkinių gerumą, nepriima jo kaip savaime suprantamo. Paklausta, kaip ryžosi globoti negalių turinčius vaikus (šeimynoje auga regėjimo ir raidos sutrikimų turinčios mergaitės), A.Grikšienė prisipažino nesirenkanti vaikų nei pagal išvaizdą, nei pagal kitus kriterijus. Jei gali – priima globoti Valstybinės vaikų teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos specialistų pasiūlomus vaikus. A.Grikšienė džiaugdamasi prisimena praėjusią Motinos dieną – namai dar ilgai po jos buvo pilni gėlių. Moteris pasakoja, kad iš tikrųjų tapo laiminga nutarusi namų šilumą suteikti jos netekusiems vaikams. Nesvarbu, kad ji negali sau leisti ilgiau pailsėti, su draugėmis išgerti kavos, nes reikia paruošti maisto šeimynai, – ji supranta, kokia svarbi ir reikalinga yra savo globojamiems vaikams. Moteris priduria, jog geriausia dovana jai būtų užaugintų vaikų pasirinkimas globoti tėvų paliktus mažylius.

Viktorija NORKAITĖ

Autorės nuotr.

Daktaras Aiskauda

Gerai jaustis padės mankšta

Fiziškai neaktyvūs rizikuoja susirgti

Dėl kokių nors priežasčių sumažėjus žmogaus raumenų aktyvumui, jie gauna mažiau deguonies, blogiau aprūpinami krauju, sutrinka visų medžiagų ir energijos apykaita, kauluose pradeda trūkti mineralinių medžiagų, atveriamas kelias galvos smegenų, širdies ir kitų organų aterosklerozei. Dėl to taip pat greičiau senstama, pastebimai blogėja nuotaika, atmintis, atsiranda nervingumas, nemiga, prarandamas atsparumas stresams, įvairioms ligoms (ypač infekcinėms), pasunkėja lėtinės ligos (jei sergama), anksčiau ar vėliau nutunkama, gali pastebimai sumažėti fizinis ir protinis darbingumas.

Mūsų protėviai nedarė rytinės mankštos, neužsiiminėjo aerobika, nežinojo jokių sporto rūšių, tačiau kasdien savaime pramankštindavo visus skeleto raumenis.

Neskriauskime širdies

Žmogui nuolat sėdint, gulint ir neapkraunant raumenų, apsunkinamas širdies darbas. Mat širdies raumuo, negaudamas didesnio fizinio krūvio, palaipsniui silpsta ir net mažėja jo apimtis. Sutrinka širdies raumens susitraukimo funkcija ir, esant net menkai fizinei apkrovai, širdis nebepajėgia kiekvieno susitraukimo metu išstumti reikiamo kraujo kiekio. Toks širdies darbas yra neefektyvus, neekonomiškas, nes dėl dažnų susitraukinėjimų prarandama daugiau energijos.

Esant optimaliai kūno fizinei apkrovai, kūno raumenims susitraukiant, kraujas varomas iš kapiliarų į venas. Dėl raumenų neveiklumo sumažėja kraujagyslių sistemos tūris. Ypač nukenčia širdies ir skeleto raumenų kapiliarai. Visa tai žmogų labai susilpnina.

„Miegantys“ raumenys sutrikdo kalcio apykaitą

Raumenų apkrovos stokos padariniai pastebimi ir kauluose: prarandamas tvirtumas, nes kalcis iš kaulų patenka į kraują. Pavyzdžiui, sumažėjus kalcio dantų audiniuose, susergama kariesu (dantų ėduonimi) ir parodontoze – lėtai progresuojančiu priedančio audinių nykimu be būdingų uždegimui požymių.

Kraujyje esantis kalcio perteklius kaupiasi ant vidinių kraujagyslių sienelių. Todėl kraujagyslės praranda elastingumą, tampa trapios ir siauros. Be to, dėl kalcio apykaitos sutrikimo galima susirgti inkstų akmenlige, o kraujagyslėse sulaukti krešulių, galinčių sukelti sunkias ligas.

Dėl kraujotakos sutrikimo gali prasidėti nevienodas kaulo audinio augimas, kai viena kaulo vieta sukietėja, kita – suminkštėja. Taip susiformuoja netaisyklingos formos kaulai. Suprantama, iš tokių kaulų sudarytas sąnarys gali būti iš dalies ar visai nejudrus.

Neįgaliesiems, judantiems vežimėlyje

Šiame straipsnyje pateikiami nesudėtingi pratimai, skirti tiems žmonėms, kurie yra priversti ilgą laiką sėdėti neįgaliojo vežimėlyje. Patartina šią fizinę veiklą aptarti su šios srities specialistu (gydytoju, treneriu, instruktoriumi). Mat geresnių rezultatų pasiekiama tuomet, kai pratimų krūvis (lengvesnių ir sunkesnių pratimų kiekis, trukmė, pertraukėlės, treniruočių per savaitę skaičius ir kt.) sudaromas individualiai, atsižvelgiant į žmogaus amžių, lytį, fizines galimybes, psichikos būklę ir kitus dalykus. Antra vertus, užsiėmimų metu specialistas gali tuoj pat pakoreguoti daromas klaidas, susijusias ne tik su pačiais pratimais, bet ir su bendra laikysena, kvėpavimu, taip pat gali stebėti pulso dažnį, arterinį kraujospūdį.

Pastaba. Nei fiziniai pratimai, nei paprasčiausias masažas nedaromi tuomet, kai padidėja kūno temperatūra, sergama ūmia uždegimine liga, kraujuojama (išoriškai ar viduje) ir esant kitiems atvejams (nurodo gydytojas).

Nepersistenkime

Kai anksčiau nesitreniravęs žmogus pradeda treniruotis iš visų jėgų ne pagal savo galimybes, dažniausiai persistengia.

Per didelio treniravimosi požymiai: ryškus nenoras daryti pratimus; nekokybiškas miegas; sumažėjęs apetitas; nepraeinantis raumenų ir sąnarių skausmas; nervinis dirglumas; energijos stoka; pagreitėjęs pulsas esant ramybės būsenos; padidėjęs arterinis kraujospūdis.

Pastabos. Kai suskausta raumenis darant pratimus ar per pertraukėles, tačiau po ilgesnio poilsio skausmas praeina, tai nelaikoma vienu iš persitreniravimo požymių. Tai tik vadinamasis stresas – „darbinis“ raumenų skausmas. Tai laikoma teigiamu veiksniu, nes be streso neįmanomas nei raumenų masės didėjimas, nei kitokie teigiami poslinkiai raiščiams, sausgyslėms ir kaulams. Beje, kai prie pratimų priprantama, stresas sumažėja, todėl nebedidėja ir raumenų masė. Tad turime kas 1–2 mėnesius didinti pratimų atlikimo tempą, judesių amplitudę, trumpinti pauzes arba net tuos pačius pratimus daryti su svarmenimis, pavyzdžiui, hanteliais.

Sergantiems kaklo osteochondroze

Jei sergama stuburo kaklinės dalies osteochondroze (stuburo liga, pažeidžianti tarpslankstelinius diskus, slankstelius, tarpslankstelinius sąnarius ir stuburo raiščius; dažniausiai sergama po 40-ies metų), prieš toliau aprašyto įžanginio pratimo pradžią būtina apie 10 min. skirti kaklo masažavimuisi. Bus dar geriau, jei šį masažą atliksime kiekvieną rytą ir dar du kartus per dieną.

Kaklo šoniniai paviršiai nuo pakaušio iki peties sąnario glostomi priešingos rankos delnu. Pirštų pagalvėlėmis 3 kartus daromi spirališki judesiai (spaudžiama vidutine jėga). Iš pradžių masažuojami kaklo raumenys netoli stuburo, vėliau – kitos raumenų grupės, esančios priekyje ir toliau iki priekinės kaklo dalies. Nedera stipriai suspausti kaklo kraujagyslių, nes galima prarasti sąmonę (įsidėmėtina: iš priekio kaklą galima tik glostyti!). Stipriau masažuojamas (maigoma, energingai glostoma) sprandas (ypač viršutinė dalis), paskui delnais 3 kartus paplekšnojama per sprandą ir šoninius kaklo paviršius. Masažas baigiamas kaklo glostymu (apie 2 min.) plačiai apglėbiant. Beje, masažuojantis nereikia sulaikyti kvėpavimo, nes kraujas gali susilaikyti galvos smegenyse ir sukelti nepageidaujamų pojūčių.

Įžanginis pratimas

Sėdime tiesiai, galva šiek tiek pakelta (tarsi žiūrėtume per televizoriaus viršų). Lėtai įkvepiame per nosį ir taip pat lėtai iškvepiame per burną (kartojame 2–3 kartus). Po šios procedūros užsimerkiame ir abiejų rankų pirštų galais sukamaisiais judesiais keletą sekundžių nestipriai patrinome ausis, paskui tiek pat laiko paspaudinėjame (pažnaibome) ausų viršūnes. Ir toliau būname užsimerkę, pusbalsiu greitu tempu apie 20 sykių kartojame frazę: „Mano raumenys auga ir stiprėja.“ Greitas tempas neleidžia į savitaigos procesą įsiterpti pašalinėms mintims, galinčioms sutrikdyti ryšį su pasąmone.

Pastabos. Šių pratimų kompleksas (įskaitant ir įžanginį pratimą) pagal fizinį krūvį nedaug kuo skiriasi nuo vadinamosios higieninės (rytinės) mankštos, todėl gali būti daromas prieš pusryčius. Pageidautina, kad visų pratimų, įskaitant ir pertraukėles tarp jų, bendra trukmė neviršytų 15 min. Suprantama, gali būti ir išimčių. Jeigu, pavyzdžiui, žmogus, atlikęs visus pratimus per 15 min., jaučiasi labiau pavargęs fiziškai ir psichologiškai negu tam reikalui būtų skyręs, pavyzdžiui, 20 min., nebūtina save prievartauti – treniruokimės ilgiau.

1 pratimas. Rankos pečių lygyje ištiesiamos į šalis ir lėtai bandoma jas nukreipti nugaros link. Pradėjus skaudėti rankų raumenims, rankos lėtai nuleidžiamos žemyn ir žemiausiame taške maksimaliai praskečiami abiejų rankų pirštai (jei pirštai praskėsti maksimaliai, visada pradeda skaudėti plaštakas), palaukiama kelias sekundes, paskui stipriai sugniaužiami kumščiai ir galop kelioms sekundėms plaštakomis stipriai apglėbiami keliai.

Pastabos. Atliekant šį ir likusius pratimus kvėpuojama ramiai ir jokiu būdu nesulaikomas kvėpavimas (beje, pagyvenę, nusilpę žmonės po kiekvieno pratimo turėtų bent 15 sek. pailsėti). Pageidautina, kad pastarojo pratimo trukmė neviršytų 15–20 sek. Šiuo pratimu pasiruošiama atlikti 2 pratimą.

2 pratimas. Stipriai suneriami rankų pirštai ir, ištiesus rankas prieš save, išverčiami delnai (kartojama 2 sykius).

Pastaba. Jei po kelių bandymų nepavyksta atlikti šio pratimo, galima jį praleisti ir daryti kitus pratimus. Prie šio pratimo bus galima grįžti po vienos ar kelių savaičių. Jei ir toliau šis pratimas bus neįveikiama kliūtis, teks jo atsisakyti.

3 pratimas. Suneriami rankų pirštai, paskui rankos lėtai keliamos į viršų (tarsi norima pasiekti lubas). Pratimas kartojamas 3–4 kartus.

4 pratimas. Pasilenkus su nuleistomis atpalaiduotomis rankomis (beveik siekiančiomis grindis) lėtai pasukama galva į kairę, į dešinę, paskui pakeliama aukštyn. Pratimas kartojamas 2–3 kartus.

Pastaba. Esant padidėjusiam arteriniam kraujospūdžiui šio pratimo atsisakoma.

5 pratimas. Pečių lygyje rankos (delnais žemyn) ištiesiamos prieš save ir stipriai pakratomos plaštakos. Paskui plaštakos atverčiamos delnais į viršų ir stipriai gniaužiami kumščiai tol, kol rankos pradeda drebėti. Paskui, nė kiek nesumažinus įtampos, rankas lėtai lenkiant per alkūnes, kumščiai artinami (kuo lėčiau, tuo geriau) prie pečių. Priartinus kumščius prie pečių kuo arčiau, suskaičiuojama iki penkių, kumščiai atgniaužiami, rankos lėtai ištiesiamos (pečių lygyje delnais į viršų) ir stipriai pakratomos.

Pastaba. Per tą laiką, kai kumščiai artinami prie pečių, rankose, veide ir krūtinėje (kai kada nugaroje ir kitose kūno vietose) turi atsirasti greitai plintančios šilumos pojūtis (tai rodo, jog pratimas buvo atliktas deramai) ir nedidelis rankų, pečių (kartais viršutinės krūtinės dalies) raumenų skausmas. Jei buvo silpnai sugniaužti kumščiai arba jie per greitai priartinti prie pečių, gali būti jaučiama šiokia tokia raumenų įtampa, tačiau šilumos nejaučiama.

6 pratimas. Rankos pečių lygyje ištiesiamos į šalis, padaromi keli lėti sukamieji judesiai pagal ir prieš laikrodžio rodyklę, liemuo lėtai pasukamas į kairę, į dešinę, paskui pakeliama aukštyn. Pratimas kartojamas 2–3 kartus.

7 pratimas. Rankos sukryžiuojamos ant krūtinės ir stengiamasi šį darinį lėtai iškelti virš galvos (jei pasiekiamas kaktos lygis, taip pat neblogas rezultatas), paskui užsimerkiama, abi plaštakos priglaudžiamos prie kaktos taip, kad tarp pirštų galų liktų dviejų pirštų storio tarpas, ir daromi judesiai: aukštyn – žemyn, kairėn – dešinėn. Paskui abiejų rankų pirštų galais (nykščiai lieka laisvi) stipriai paspaudžiama kakta (reikia pasitikrinti, ar visi pirštai liečia kaktą), akimirksniu atitraukiamos rankos ir atsimerkiama. Jei viskas buvo atlikta teisingai, po šio pratimo žmogus jaučiasi pailsėjęs ir žvalus.

Romualdas OGINSKAS

Netaupys vaikų ir neįgaliųjų sąskaita

Sveikatos apsaugos ministerija (SAM) pasisako prieš Valstybinės ligonių kasos (VLK) ketinimus taupyti vaikų ir negalios žmonių sąskaita. Sveikatos apsaugos ministras Raimondas Šukys neketina tvirtinti VLK iniciatyva parengtų Valstybės paramos ortopedijos techninėms priemonėms įsigyti organizavimo tvarkos pakeitimų ir grąžino juos tobulinti.

VLK teigimu, rengiant sveikatos apsaugos ministro 2006 m. kovo 31 d. įsakymo „Dėl Valstybės paramos ortopedijos techninėms priemonėms įsigyti organizavimo tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo projektą, siekta mažinti perteklinį ortopedijos priemonių vartojimą ir taupyti Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšas.

Ministerija abejoja tokiais argumentais, nes ortopedijos techninės priemonės nėra įsigyjamos laisvai, jos skiriamos tik tiems pacientams, kuriems yra būtinos įvertinus jų būklę. Anot R.Šukio, tai ne prabangos prekė, kurios norintieji taupyti gali nepirkti. Jo įsitikinimu, negalima taupyti labiausiai pažeidžiamų socialinių grupių sąskaita. Todėl SAM nepritaria VLK parengtai tvarkai ir mano, kad išlaidų ortopedijos techninėms priemonėms kompensavimo apimtys negali būti mažinamos nei vaikams, nei suaugusiesiems.

Pasak ministro, VLK parengė minėtus tvarkos pakeitimus vienašališkai, nesuderinusi jų su Sveikatos apsaugos ministerija. Nors sunkių būklių pacientams siūloma palikti 100 proc. kompensavimo lygį, kitiems draustiems asmenims medicininei reabilitacijai ir ligų prevencijai būtinų ortopedijos techninių priemonių bazines kainas siūloma kompensuoti tik 90 procentų.

SAM įsitikinimu, taupymo negalima perkelti ant pacientų pečių, todėl Valstybės paramos ortopedijos techninėms priemonėms įsigyti organizavimo tvarkos pakeitimo projektą ji grąžino VLK. Sveikatos apsaugos ministerijos pranešime teigiama, kad ketinama peržiūrėti, dar kartą įvertinti ir kitus vienašališkai VLK parengtus teisės aktus.

„Bičiulystės“ ir Eltos inf.

Socialinis taksi – novatoriškas būdas neįgaliųjų mobilumo problemoms spręsti

(atkelta iš 1 psl.)

Neįgaliesiems tapus aktyviais visuomenės nariais, padidės ir jų galimybės atskleisti savo talentus ir taip prisidėti kuriant miesto gerovę.

Taksi veiks visą parą

Transporto paslaugas pritaikytais automobiliais neįgaliesiems teikiančių organizacijų sostinėje yra ir daugiau – tai ir neįgaliųjų nevyriausybinės organizacijos, ir Socialinės paramos centras. Tačiau jų paslaugos dažniausiai skirtos neįgaliesiems nuvežti į gydymo įstaigas, dializės, techninės pagalbos centrus ar darbą. Neįgalieji turi ir daugiau įvairių poreikių – jiems reikia nuvykti į treniruotes sporto klube, įvairias repeticijas, apsilankyti koncerte, teatre, nuvažiuoti į oro uostą ar susitikti su draugais kavinėje. Norėdami tai padaryti jie iki šiol nesulaukdavo jokios pagalbos. Juolab kad transporto dažnai prireikdavo darbo dienai jau pasibaigus, kai tų organizacijų darbuotojai jau baigę darbą, arba jai dar neprasidėjus.

Nacionalinio socialinės integracijos instituto programų vadovas Arūnas Survila.

Nors, pasak rateliais judančios Ingos Filipovič, atsiranda vis daugiau žemagrindžių autobusų bei troleibusų, neįgalieji pasigenda draugiško jų vairuotojų požiūrio – visuomeninės paskirties transportas dažnai sustoja toli nuo šaligatvio, o eismo tvarkaraščiuose pažymėtos neįgaliesiems pritaikytos transporto priemonės tenka ilgai laukti, mat tų nuorodų ne visada paisoma.

Socialinis taksi turėtų padėti išspręsti šias problemas. Pristatydamas projektą Nacionalinio socialinės integracijos instituto programų vadovas A.Survila teigė, kad socialinį taksi bus galima išsikviesti visą parą. Jo vairuotojui Artūrui Vertinskij baigus darbą, prie taksi vairo sės savanoriai. Projekto autoriai džiaugiasi, kad į kvietimą tapti šio projekto savanoriais, iš kurių buvo reikalaujama ne tik vairuotojo pažymėjimo, bet ir motyvacijos užsiimti tokia veikla bei laikyti ją prasminga, atsiliepė apie 10 žmonių. Tai ir leido garantuoti, jog socialinis taksi galės reaguoti į bet kokiu laiku pateiktą neįgaliojo užsakymą.

Patogi ir nebrangi kelionė

Įprasti taksi ne visada noriai atsiliepia į neįgalaus žmogaus, juolab judančio rateliais, iškvietimus. Rūta Kupčinskaitė pasakojo ne kartą likusi sėdėti rateliuose, kai tokią keleivę pamatęs taksi vairuotojas apsisukdavo ir nuvažiuodavo. Ką jau kalbėti apie tai, kad vežimėliu judančiam žmogui reikia padėti persėsti į automobilį, į bagažinę įkelti jo ratelius ir pan.

Taksi vairuotojas Arūnas Vertinskij saugos diržais pritvirtina Viktoro Topol vežimėlį.

Socialinio taksi sumanytojai žada, kad jų keleiviai šių rūpesčių išvengs. Pasak jų, socialinis taksi nėra vien tik negalią turinčių žmonių vežimas, tačiau tai ir pagalba išeinant iš namų, daiktų nunešimas, įsodinimas į automobilį, palydėjimas. Viskas, kas užtikrina neįgaliojo savarankiškumą ir nepriklausomybę nuo kitų žmonių, giminaičių. Daug dėmesio projekte yra skiriama paslaugos kokybei: automobilio vairuotojai (darbuotojai, savanoriai) apmokyti būtinosios pagalbos, bendravimo ir kitų svarbių įgūdžių.

Dar vienas socialinio taksi pranašumas – kelionės kaina. Įprasto taksi paslaugos dažnam neįgaliajam yra per brangios. Socialiniu taksi kelionė kainuos tik 3 litus ir nepriklausys nuo to, kur bus važiuojama ir kiek laiko kelionė truks. Tiesa, užsisakyti socialinį taksi bus galima tik internetu (išskirtiniais atvejais – telefonu). Iš anksto reikės nurodyti ir kelionės maršrutą. A.Survila atkreipė dėmesį, kad norintieji naudotis socialinio taksi paslaugomis su Nacionaliniu socialinės integracijos institutu turės pasirašyti sutartį. Ją pasirašiusiesiems bus suteiktas unikalus kodas, leidžiantis užsisakyti kelionę interneto puslapyje ***www.socialinistaksi.lt***.

Kol kas po sostinę važinės tik vienas automobilis, todėl keliones, jų laiką teks planuoti iš anksto. A.Survilos teigimu, jeigu poreikis bus didelis, galbūt ateityje bus galvojama ir apie antrą automobilį.

Socialinio taksi idėja – visai Lietuvai

Socialinio taksi idėja pasaulyje nėra nauja. Tokie taksi veikia ne tik Vakarų Europoje – Austrijoje, Belgijoje, Kanadoje, Danijoje, Suomijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Vengrijoje, Airijoje, Olandijoje, Portugalijoje, Rumunijoje, Ispanijoje, Švedijoje, Jungtinėje Karalystėje, bet ir gretimose Rytų šalyse – Baltarusijoje, Ukrainoje. Tačiau Lietuvoje – tai pirmas bandymas išspręsti neįgaliųjų judėjimo problemas. A.Survilos teigimu, šią idėją realizuoti paskatino Nacionalinio socialinės integracijos instituto projektuose (pvz., „Gyvojoje bibliotekoje“) dalyvaujantys rateliais judantys neįgalieji, jų gyvenimo patirtis ir mobilumo problemos, su kuriomis jie susiduria.

Rengiantis įgyvendinti šį projektą, buvo konsultuojamasi ir su potencialiais paslaugos vartotojais, ir su neįgaliuosius vienijančiomis organizacijomis. Į projektą įsitraukė ir nemažai būsimų keleivių. Socialinis taksi paleistas, tačiau projekto įgyvendinimas bus stebimas ir tobulinamas. Jis atviras naujoms idėjoms ir pasiūlymams. Tikimasi, kad iki metų pabaigos atsiras apie 200 šia paslauga besinaudojančių judėjimo negalią turinčių žmonių, o kiekvieną dieną socialinis taksi išvyks į bent 10 užsakomųjų važiavimų.

Nacionalinio socialinės integracijos instituto atstovai viliasi, kad sėkmingai įgyvendinamo projekto idėja pasieks ir kitus Lietuvos miestus ir bus galima džiaugtis nevaržomu judėjimo negalią turinčių žmonių mobilumu visose gyvenimo srityse – dirbant, mokantis, bendraujant ar įsitraukiant į aktyvų laisvalaikį.

Aldona DELTUVAITĖ

Egidijaus Skiparios nuotr.

Komentuojame – konsultuojame

Pensijų nepriemoka – birželį

***Birželį numatoma grąžinti nepriemokas 1995–2002 metais dirbusiems pensininkams arba jų turto paveldėtojams. „Bičiulystės“ skaitytojai domisi, kaip tai bus atliekama, kur reikės kreiptis, kokius dokumentus pateikti. Šią situaciją pakomentuoti paprašėme „Sodros“ ryšių su visuomene specialistę* Leoniliją PERMINIENĘ.**

– 1995–2002 metais dirbę pensininkai dalį jiems priklausančių išmokų jau yra gavę. Kada bus išmokėta likusi invalidumo ir senatvės pensijų nepriemokų dalis?

– 2009 m. gruodžio mėn. iš tiesų jau buvo išmokėta nepriemokos dalis. Jeigu asmeniui apskaičiuota senatvės ar invalidumo pensijos nepriemokos suma neviršijo 100 litų, jis gavo visą jam apskaičiuotą sumą, o jeigu ši nepriemoka buvo didesnė nei 100 litų, buvo išmokėta 50 proc. asmeniui apskaičiuotos sumos, bet ne daugiau kaip 830 litų. Likusi sumos dalis bus išmokama 2012 metų birželį.

– Ar pensijų nepriemokas turintiems teisę gauti žmonėms reikia kur nors dėl to kreiptis?

– Pensijų nepriemokos bus išmokėtos asmenims, kurie 2008 m. sausio 1 d. (2007 m. lapkričio 6 d. Valstybinių socialinio draudimo senatvės ir invalidumo pensijų dalies išmokėjimo įstatymo įsigaliojimo dieną) nebuvo sukakę 70 metų. Visus reikalingus duomenis, kad susidariusi nepriemoka šiems gavėjams būtų išmokėta, „Sodra“ turi, tad žmonėms niekur nereikia dėl to kreiptis ir teikti prašymų. Tačiau jei išmokų gavėjai pakeitė kredito įstaigą ar anksčiau išmokas gaudavo per „Snoro“ banką, jie „Sodros“ teritoriniam skyriui turi pateikti prašymą pervesti nepriemoką į atitinkamą sąskaitą. Tai galima padaryti atvykus į skyrių, per Elektroninę gyventojų aptarnavimo sistemą (EGAS) arba kredito įstaigoje, kurioje atidaroma sąskaita.

– Kada tiksliai žmonės gali tikėtis gauti šiuos pinigus?

– Pinigai bus pervedami į asmeninę nepriemokos gavėjo sąskaitą. Asmenims, kuriems pensijos mokamos per bankus, neišmokėtos pensijų dalies sumos bus išmokamos kartu su pensijomis, t.y. pradedamos mokėti ne anksčiau kaip birželio 10 dieną. Asmenims, kuriems pensijos mokamos ne per bankus, pensijų nepriemokos bus išmokėtos birželio 16 d.

– Jei žmogus, kuriam priklausytų nepriemoka, jau miręs, ar šią išmoką gali atsiimti paveldėtojas? Kur jam kreiptis?

– Pensijų nepriemokos bus išmokėtos ir iki 2008 m. sausio 1 d. mirusių invalidumo ir senatvės pensijų gavėjų turto paveldėtojams. Pastarieji dėl nepriemokos išmokėjimo turi kreiptis į „Sodros“ teritorinį skyrių, kuris mirusiajam mokėjo pensiją, ir pateikti rašytinį prašymą dėl negautos mirusiojo pensijos dalies apskaičiavimo, asmens tapatybės dokumentą, Lietuvos Respublikos teritorijoje esančios kredito įstaigos sąskaitos rekvizitus, paveldėjimo teisės liudijimą ar nuosavybės teisės į bendrą sutuoktinių turtą liudijimą. „Sodros“ teritorinis skyrius, gavęs šį rašytinį prašymą, apskaičiuos pensijos dalies sumą ir išsiųs pažymą notaro biurui pagal asmens iki mirties buvusią gyvenamąją vietą.

Jei paveldėtojas prašymą dėl mirusiajam priklausančios senatvės ar invalidumo pensijos dalies pateiks po 2012 m. birželio 31 d., pensijų dalies sumos paveldėtojui bus išmokamos per 30 kalendorinių dienų nuo prašymo kartu su reikiamais dokumentais pateikimo dienos, **bet ne vėliau kaip iki 2012 m. gruodžio 31 d.** Todėl į teritorinį „Sodros“ skyrių dėl negautos mirusiojo pensijos dalies apskaičiavimo reikėtų kreiptis nelaukiant teisės aktais nustatytos mokėjimo termino pabaigos.

Apie neįgaliųjų gyvenimą – internete

www.biciulyste.lt

Lietuvos televizijos stočių programos artimiausią savaitę

LTV

PIRMADIENĮ – PENKTADIENĮ: 6.00-9.00 LABAS RYTAS: 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 – žinios; 6.35, 7.05, 7.35, 8.05, 8.35 – orai; 6.36, 7.36, 8.36 – sportas.

Pirmadienis, birželio 11 d.

9.00 Komisaras Reksas (55) (kart.) (N-7). 10.00 Hartlando užuovėja (18) (kart.). 11.00 LRT vasaros studija. 12.00 Sveikinimų koncertas (kart.). 14.15 Lietuva – jūrinė valstybė. 14.50 Žinios. 15.10 Komisaras Reksas (56) (N-7). 16.00 Premjera. Hartlando užuovėja (19). 17.05 Senis (N-7). 18.15 Šiandien (su vertimu į gestų kalbą). 18.45 UEFA EURO 2012 studija. 19.00 UEFA EURO 2012 rungtynės Prancūzija-Anglija. 20.45 UEFA EURO 2012 studija. 20.55 Perlas. 21.00 Panorama. 21.30 UEFA EURO 2012 studija. 21.45 UEFA EURO 2012 rungtynės Ukraina-Švedija. 23.40 Vakaro žinios. 23.50 UEFA EURO 2012 apžvalga.

Antradienis, birželio 12 d.

9.00 Komisaras Reksas (56) (kart.) (N-7). 10.00 Hartlando užuovėja (19) (kart.). 11.00 LRT vasaros studija. 12.00 Senis (N-7) (kart.). 13.15 Europos vidury. 14.15 Įžvalgos. 14.50 Žinios. 15.10 Komisaras Reksas (57) (N-7). 16.00 Premjera. Hartlando užuovėja (20). 17.05 Senis (321) (N-7). 18.15 Šiandien (su vertimu jį gestų kalbą). 18.45 UEFA EURO 2012 studija. 19.00 UEFA EURO 2012 rungtynės Graikija-Čekija. 20.45 UEFA EURO 2012 studija. 20.55 Perlas. 21.00 Panorama. 21.10 Verslas. 21.15 Kultūra. 21.20 Sportas. 21.25 Orai. 21.30 UEFA EURO 2012 studija. 21.45 UEFA EURO 2012 rungtynės Lenkija-Rusija. Pertraukoje – 22.30 Perlas. 23.40 Vakaro žinios. 23.50 UEFA EURO 2012 apžvalga.

Trečiadienis, birželio 13 d.

9.00 Komisaras Reksas (57) (kart.) (N-7). 10.00 Hartlando užuovėja (20) (kart.). 11.00 LRT vasaros studija. 12.00 Senis (321) (kart.) (N-7). 13.15 Europos vidury. 14.15 Įžvalgos. 14.50 Žinios. 15.10 Komisaras Reksas (58) (N-7). 16.00 Premjera. Hartlando užuovėja (21). 17.05 Senis (322) (N-7). 18.15 Šiandien (su vertimu į gestų kalbą). 18.45 UEFA EURO 2012 studija. 19.00 UEFA EURO 2012 rungtynės Danija-Portugalija. 20.45 UEFA EURO 2012 studija. 20.55 Perlas. 21.00 Panorama. 21.30 UEFA EURO 2012 studija. 21.45 UEFA EURO 2012 rungtynės Nyderlandai-Vokietija. Pertraukoje – 22.30 Perlas. 23.40 Vakaro žinios. 23.50 UEFA EURO 2012 apžvalga.

Ketvirtadienis, birželio 14 d.

9.00 Gedulo ir vilties diena. 10.00 LR Seimo iškilmingas posėdis, skirtas Laisvės kovoms ir didžiosioms netektims atminti. 11.00 LRT vasaros studija. 12.00 Valstybės vėliavos pakėlimo ceremonija Nepriklausomybės aikštėje. Dalyvauja LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė. 12.30 Okupacijos, genocido ir sovietmečio represijų aukų pagerbimo ceremonija prie paminklų politiniams kaliniams ir tremtiniams Aukų gatvėje. 13.00 Gedulo ir vilties diena. Wolfgang Amadeus Mozart „Requiem“. 14.05 Gedulo ir vilties diena. Įžvalgos. 14.50 Žinios. 15.25 Gedulo ir vilties diena. Misija Sibiras'11. Tomsko sritis. 16.30 Gedulo ir vilties diena. Premjera. Ledo vaikai. Aut. Justinas Lingys, Inga Berulienė, Algirdas Žvinakevičius, Edgars Engizers. 2012 m. 17.30 Gedulo ir Vilties diena. Šv. Mišių tiesioginė transliacija iš Vilniaus arkikatedros. 18.30 Šiandien (su vertimu į gestų kalbą). 18.45 UEFA EURO 2012 studija. 19.00 UEFA EURO 2012 rungtynės Italija-Kroatija. 20.45 UEFA EURO 2012 studija. 20.55 Perlas. 21.00 Panorama. 21.30 UEFA EURO 2012 studija. 21.45 UEFA EURO 2012 rungtynės Ispanija-Airija. Pertraukoje – 22.30 Perlas. 23.40 Vakaro žinios. 23.50 UEFA EURO 2012 apžvalga.

Penktadienis, birželio 15 d.

9.00 Komisaras Reksas (58) (kart.) (N-7). 10.00 Hartlando užuovėja (21) (kart.). 11.00 LRT vasaros studija. 12.00 Senis (322) (kart.) (N-7). 13.15 Bėdų turgus. 14.15 Popietė su Algimantu Čekuoliu (subtitruota laida). 14.50 Žinios. 15.10 Komisaras Reksas (59) (N-7). 16.00 Premjera. Hartlando užuovėja (22). 17.05 Senis (323) (N-7). 18.15 Šiandien (su vertimu į gestų kalbą). 18.45 UEFA EURO 2012 studija. 19.00 UEFA EURO 2012 rungtynės Ukraina-Prancūzija. 20.45 UEFA EURO 2012 studija. 20.55 Perlas. 21.00 Panorama. 21.30 UEFA EURO 2012 studija. 21.45 UEFA EURO 2012 rungtynės Švedija-Anglija. Pertraukoje – 22.30 Perlas. 23.40 UEFA EURO 2012 studija. 23.50 UEFA EURO 2012 apžvalga.

Šeštadienis, birželio 16 d.

7.45 Nacionalinė paieškų tarnyba. 8.30 Gimtoji žemė. 9.00 Premjera. Nuotykiai elfų šalyje (2). 9.25 Premjera. Džeronimas (2/11). 9.50 Aviukas Šonas (2/29). 10.00 Gustavo enciklopedija. 10.30 Pulsas. 11.00 Ryto suktinis su Zita Kelmickaite. 12.00 Mūsų miesteliai. Senoji Varėna. 3 d. 13.00 Raudonmedžio rojus. TV filmas. (3). 14.45 Juokis. 16.00 Žinios (su vertimu į gestų kalbą). 16.10 Sveikinimų koncertas. 18.30 Detektyvo meistrai. Premjera. Frosto prisilietimas (36) (N-7). 20.25 Perlas. 20.30 Panorama. 21.00 UEFA EURO 2012 apžvalga. 21.30 UEFA EURO 2012 studija. 21.45 UEFA EURO 2012 A grupės rungtynės Graikija-Rusija arba Čekija-Lenkija. Pertraukose – 23.40 UEFA EURO 2012 studija, UEFA EURO 2012 apžvalga.

Sekmadienis, birželio 17 d.

7.30 Ryto suktinis su Zita Kelmickaite. 8.30 Kaimo akademija. 9.00 Premjera. Keliautojai – laiko valdovai (18). 9.25 Premjera. Džeronimas (2/12). 9.50 Aviukas Šonas (2/30). 10.00 Gustavo enciklopedija. 10.30 X nacionalinis vaikų ir jaunimo muzikos festivalis „Mes – pasaulis“. 2 d. 13.00 BBC dokumentika. Premjera. Žmonių planeta. Upės. Draugai ir priešai (7). 14.00 Auksinė Agatos Kristi kolekcija. Puaro (5/3, 4) (N-7). 16.00 Žinios (su vertimu į gestų kalbą). 16.10 Atvira Lietuvos universitetų žinių lyga „Lyderiai“. 17.15 Lietuva – jūrinė valstybė. 17.45 Septynios Kauno dienos. 18.15 Žingsnis po žingsnio. 18.30 Stilius. 19.30 Bėdų turgus. 20.30 Panorama. 21.00 UEFA EURO 2012 apžvalga. 21.30 UEFA EURO 2012 studija. 21.45 UEFA EURO 2012 B grupės rungtynės Portugalija-Nyderlandai arba Danija-Vokietija. Pertraukose – 23.40 UEFA EURO 2012 studija, UEFA EURO 2012 apžvalga.

3

Pirmadienis, birželio 11 d.

6.40 Teleparduotuvė. 6.55 Kempiniukas Plačiakelnis (25) (kart.). 7.25 Simpsonai (319) (kart.) (N-7). 7.55 Biuras (23, 24) (N-7). 8.25 Biuras (24) (N-7). 8.55 Meilės sūkuryje (1415) (N-7). 10.00 Pasmerkti (3, 4) (N-7). 10.55 Polė. Nuotykių f. JAV, 1998 m. 12.50 Juokingiausi Amerikos namų vaizdeliai 13.10 Bakuganas (6) (N-7). 13.40 Nepaprastas pasaulis (3) (N-7). 14.10 Ragai ir kanopos sugrįžta (9). 14.40 Kempiniukas Plačiakelnis (26). 15.10 Simpsonai (320) (N-7). 15.40 Meilės prieglobstis (8) (N-7). 16.40 Paveldėtojai (25, 26) (N-7). 18.45 TV3 žinios. 19.10 Nuodėmių dešimtukas (N-7). 20.10 Be namų (9) (N-7). 21.00 Pasirink mane (N-7). 21.35 TV3 vakaro žinios. 21.50 TV3 sportas. 21.55 TV3 orai. 22.00 Dievobaimingos kalės (7) (N-7). 23.00 Rokis 2. Kovinis f. JAV, 1979 m. (N-7). 1.25 Gyvenimas (15). 2.20 Įstatymas ir tvarka. Operatyvinių tyrimų skyrius (1) (N-14).

Antradienis, birželio 12 d.

6.40 Teleparduotuvė. 6.55 Kempiniukas Plačiakelnis (26) (kart.) 7.25 Simpsonai (320) (kart.) (N-7). 7.55 Biuras (25, 26) (N-7). 8.55 Meilės sūkuryje (1416) (N-7). 10.00 Pasmerkti (5, 6) (N-7). 10.55 Apsaugoti princesę. Filmas šeimai JAV, 2009 m. 12.45 Juokingiausi Amerikos namų vaizdeliai. 13.10 Bakuganas (7). 13.40 Nepaprastas pasaulis (4). 14.10 Ragai ir kanopos sugrįžta (10). 14.40 Kempiniukas Plačiakelnis (1). 15.10 Simpsonai (321) (N-7). 15.40 Meilės prieglobstis (9) (N-7). 16.40 Paveldėtojai (27, 28) (N-7). 18.45 TV3 žinios. 19.10 Nuodėmių dešimtukas (N-7). 20.10 Be namų (10) (N-7). 21.00 Pasirink mane (N-7). 21.35 TV3 vakaro žinios. 22.00 Liudininkai (3) (N-14). 23.00 Rokis 3. Veiksmo f. JAV, 1982 m. (N-7). 1.05 Gyvenimas (16) (N-14). 2.00 Įstatymas ir tvarka. Operatyvinių tyrimų skyrius (2) (N-14).

Trečiadienis, birželio 13 d.

6.40 Teleparduotuvė. 6.55 Kempiniukas Plačiakelnis (1) (kart.). 7.25 Simpsonai (321) (kart.) (N-7). 7.55 Biuras (27) (N-7). 8.25 Juokingiausi Amerikos namų vaizdeliai. 8.55 Meilės sūkuryje (1417) (N-7). 10.00 Pasmerkti (7, 8) (N-7). 11.00 Gerosios raganos sodas. Filmas visai šeimai. Kanada, 2009 m. 12.50 Juokingiausi Amerikos namų vaizdeliai 13.10 Bakuganas (8) (N-7). 13.40 Nepaprastas pasaulis (5) (N-7). 14.10 Ragai ir kanopos sugrįžta (11). 14.40 Kempiniukas Plačiakelnis (2). 15.10 Simpsonai (322) (N-7). 15.40 Meilės prieglobstis (10) (N-7). 16.40 Paveldėtojai (29, 30) (N-7). 18.45 TV3 žinios. 19.10 Nuodėmių dešimtukas (N-7). 20.10 Be namų (11) (N-7). 21.00 Pasirink mane (N-7). 21.35 TV3 vakaro žinios. 22.00 Vikingų loto. 22.05 Melo teorija (13) (N-7). 23.05 Rokis 4. Romantinė komedija. JAV, 2002 m. 0.55 Gyvenimas (17). 1.45 Įstatymas ir tvarka. Operatyvinių tyrimų skyrius (3) (N-14).

Ketvirtadienis, birželio 14 d.

6.40 Teleparduotuvė. 6.55 Kempiniukas Plačiakelnis (2) (kart.). 7.25 Simpsonai (322) (kart.) (N-7). 7.55 Kol mirtis išskirs (1, 2) (N-7). 8.55 Meilės sūkuryje (1418) (N-7). 10.00 Pasmerkti (9, 10) (N-7). 11.00 Pasirink mane (N-7). 13.10 Bakuganas (9) (N-7). 13.40 Nepaprastas pasaulis (6) (N-7). 14.10 Ragai ir kanopos sugrįžta (12). 14.40 Kempiniukas Plačiakelnis (3). 15.10 Simpsonai (323) (N-7). 15.40 Meilės prieglobstis (11) (N-7). 16.40 Paveldėtojai (31, 32) (N-7). 18.45 TV3 žinios. 19.10 Nuodėmių dešimtukas (N-7). 20.10 Be namų (12) (N-7). 21.00 Pasirink mane (N-7). 21.35 TV3 vakaro žinios. 22.00 Aferistas (3) (N-7). 23.00 Rokis 5. Veiksmo f. JAV, 1990 m. (N-7). 1.10 Gyvenimas (18) (N-14). 2.00 Įstatymas ir tvarka. Operatyvinių tyrimų skyrius (4) (N-14).

Penktadienis, birželio 15 d.

6.40 Teleparduotuvė. 6.55 Kempiniukas Plačiakelnis (3) (kart.). 7.25 Simpsonai (323) (kart.) (N-7). 7.55 Kol mirtis išskirs (3, 4) (N-7). 8.55 Meilės sūkuryje (1419) (N-7). 10.00 Pasmerkti (11, 12) (N-7). 11.00 Nuodėmių dešimtukas (N-7). 13.10 Bakuganas (10) (N-7). 13.40 Nepaprastas pasaulis (7) (N-7). 14.10 Ragai ir kanopos sugrįžta (13). 14.40 Kempiniukas Plačiakelnis (4). 15.10 Simpsonai (324) (N-7). 15.40 Meilės prieglobstis (12) (N-7). 16.40 Paveldėtojai (33, 34) (N-7). 18.45 TV3 žinios. 19.10 Nuodėmių dešimtukas (N-7). 20.10 Simarono žirgas. Animacinis nuotykių f. JAV, 2002 m. 21.50 Prisiminti pavojinga. Trileris. JAV, 2003 m. (N-14). 0.10 Pasimatymo filmas. Komedija. JAV, 2006 m. (N-7). 1.45 Rokis 5. Veiksmo f. JAV, 1990 m. (N-7).

Šeštadienis, birželio 16 d.

6.45 Teleparduotuvė. 7.00 Katašunis (42). 7.30 Redakajus (3). 8.00 Slaptasis agentas Konoras (5). 8.30 Moderni šeima (23) (N-7). 9.00 Keturkojis šou. 9.30 Mamyčių klubas. 10.00 Kamelotas (2) (N-7). 11.00 Raganaitės. Komedija. JAV, 2005 m. 12.50 Aiškiaregys (9) (N-7). 13.50 Šok su manimi. 17.00 Draugiškos vyrų krepšinio rungtynės. Lietuva-Makedonija. Pertraukoje – 17.50 TV3 žinios. 19.00 Žemės branduolys. Veiksmo f. Didžioji Britanija, JAV, 2003 m. (N-7). 21.45 X failai. Noriu tikėti. Fantastinis trileris. JAV, Kanada, 2008 m. (N-14). 23.50 Kovos taisyklės. Karo drama. JAV, 2000 m. (N-14).

Sekmadienis, birželio 17 d.

6.45 Teleparduotuvė. 7.00 Katašunis (43). 7.30 Redakajus (4). 8.00 Slaptasis agentas Konoras (6). 8.30 Moderni šeima (24) (N-7). 9.00 Choras (1). 10.00 Svajonių sodai. 11.00 Raganaitės 2. Komedija. JAV, 2007 m. 12.45 Sidnė Vait. Romantinė komedija. JAV, 2007 m. (N-7). 14.55 Kaštonas. Centrinio parko didvyris. Komedija. JAV, 2004 m. 16.40 Aiškiaregys (10) (N-7). 17.40 Beatos virtuvė (8). 18.45 TV3 žinios. 19.00 Savaitės komentarai. 19.30 Draugiškos vyrų krepšinio rungtynės. Lietuva-Graikija. 21.30 Jūrų pėstininkas. Veiksmo f. JAV, 2006 m. (N-14). 23.10 Atgal į gamtą. Nuotykių f. JAV, 2007 m. (N-7).

LNK

Pirmadienis, birželio 11 d.

6.15 Dienos programa. 6.20 Smalsutė Dora (18). 6.50 Tomo ir Džerio nuotykiai (15) (kart.). 7.20 Agentas Šunytis (20) (kart.). 7.50 Volkeris, Teksaso reindžeris (48) (kart.) (N-7). 8.50 Čarlio angelai (1) (kart.) (N-7). 9.45 Pirmas kartas su žvaigžde (kart.). 10.15 Juokas juokais (kart.). 10.45 Kitas! (N-7). 11.20 Skubi siunta. Romantinė komedija. JAV, 1997 m. (kart.) (N-7). 13.10 Didžioji sėkmė (6). 13.40 PREMJERA. Keista šeimynėlė (1). 14.10 Vaikų Warner Bros. Tomo ir Džerio nuotykiai (16). 14.40 Volkeris, Teksaso reindžeris (49, 50) (N-7). 16.40 Meilės miestas (25). 17.40 Nuo... Iki.... 18.45 Žinios. 19.15 Namai, kur širdis (5) (N-7). 20.00 Šeimynėlė (5) (N-7). 20.30 Pavogta laimė 3. Pavojinga sąjunga (5) (N-7). 21.30 Juokas juokais. 22.00 Žinios. 22.25 Kriminalinė Lietuva (N-7). 22.35 Havajai 5.0 (9) (N-7). 23.35 Įvykis (2) (N-7). 0.30 Specialioji Los Andželo policija (17) (N-7). 1.25 Įstatymas ir tvarka. Nusikaltimo motyvai (97) (N-7).

Antradienis, birželio 12 d.

6.15 Dienos programa. 6.20 Smalsutė Dora (19). 6.50 Tomo ir Džerio nuotykiai (16) (kart.). 7.20 Keista šeimynėlė (1) (kart.). 7.50 Volkeris, Teksaso reindžeris (49) (kart.) (N-7). 8.50 Čarlio angelai (2) (kart.) (N-7). 9.45 Šeimynėlė (5) (kart.) (N-7). 10.15 Juokas juokais (kart.). 10.45 Kitas! (N-7). 11.10 Detektyvė Rizoli (2) (kart.) (N-7). 12.10 Havajai 5.0 (9) (kart.) (N-7). 13.10 Didžioji sėkmė (7). 13.40 Keista šeimynėlė (2). 14.10 Vaikų Warner Bros. Linksmieji Tomas ir Džeris (1). 14.40 Volkeris, Teksaso reindžeris (51, 52) (N-7). 16.40 Meilės miestas (26). 17.40 Nuo... Iki.... 18.45 Žinios. 19.15 Namai, kur širdis (6) (N-7). 20.00 Šeimynėlė (6) (N-7). 20.30 Pavogta laimė 3. Pavojinga sąjunga (6) (N-7). 21.30 Juokas juokais. 22.00 Žinios. 22.25 Kriminalinė Lietuva (N-7). 22.35 VAKARO SEANSAS. Tobulas pasaulis. Kriminalinė drama. JAV, 1993 m. (N-7). 1.25 Įstatymas ir tvarka. Nusikaltimo motyvai (98) (N-7).

Trečiadienis, birželio 13 d.

6.15 Dienos programa. 6.20 Smalsutė Dora (20). 6.50 Linksmieji Tomas ir Džeris (1) (kart.). 7.20 Keista šeimynėlė (2) (kart.). 7.50 Volkeris, Teksaso reindžeris (51) (kart.) (N-7). 8.50 24 valandos (N-7). 9.45 Šeimynėlė (6) (kart.) (N-7). 10.15 Juokas juokais (kart.). 10.45 Kitas! (N-7). 11.10 Karamelinės naujienos (N-7). 11.40 Dainuok, jei gali. 13.10 Didžioji sėkmė (8). 13.40 Keista šeimynėlė (3). 14.10 Vaikų Warner Bros. Linksmieji Tomas ir Džeris (2). 14.40 Volkeris, Teksaso reindžeris (53, 54) (N-7). 16.40 Meilės miestas (27). 17.40 Nuo... Iki.... 18.45 Žinios. 19.15 Namai, kur širdis (7). (N-7). 20.00 Šeimynėlė (7) (N-7). 20.30 Pavogta laimė 3. Pavojinga sąjunga (7) (N-7). 21.30 Juokas juokais. 22.00 Žinios. 22.25 Kriminalinė Lietuva (N-7). 22.35 VAKARO SEANSAS. Dingti iš akių. Kriminalinė komedija. JAV, 1998 m. (N-7). 1.05 Įstatymas ir tvarka. Nusikaltimo motyvai (99) (N-7).

Ketvirtadienis, birželio 14 d.

6.15 Dienos programa. 6.20 Smalsutė Dora (21). 6.50 Linksmieji Tomas ir Džeris (2) (kart.). 7.20 Keista šeimynėlė (3) (kart.). 7.50 Volkeris, Teksaso reindžeris (53) (kart.) (N-7). 8.50 24 valandos (N-7). 9.45 Šeimynėlė (7) (kart.) (N-7). 10.15 Juokas juokais (kart.). 10.45 Kitas! (N-7). 11.10 Mano vyras gali (kart.). 13.10 Didžioji sėkmė (9). 13.40 Keista šeimynėlė (4). 14.10 Vaikų Warner Bros. Linksmieji Tomas ir Džeris (3). 14.40 Volkeris, Teksaso reindžeris (55, 56) (N-7). 16.40 Meilės miestas (28). 17.40 Nuo... Iki.... 18.45 Žinios. 19.15 Namai, kur širdis (8) (N-7). 20.00 Šeimynėlė (8) (N-7). 20.30 Pavogta laimė 3. Pavojinga sąjunga (8) (N-7). 21.30 Juokas juokais. 22.00 Žinios. 22.25 Kriminalinė Lietuva (N-7). 22.35 Mentalistas (15) (N-7). 23.35 Slapti reikalai (10) (N-7). 0.30 Specialioji Los Andželo policija (18) (N-7). 1.25 Sveikatos ABC (kart.).

Penktadienis, birželio 15 d.

6.15 Dienos programa. 6.20 Smalsutė Dora (22). 6.50 Linksmieji Tomas ir Džeris (3) (kart.). 7.20 Keista šeimynėlė (4) (kart.). 7.50 Volkeris, Teksaso reindžeris (55) (kart.) (N-7). 8.50 24 valandos (N-7). 9.45 Šeimynėlė (8) (kart.) (N-7). 10.15 Juokas juokais (kart.). 10.45 Kitas! (N-7). 11.10 Krymo muzikos festivalis 2011 (kart.). 13.10 Didžioji sėkmė (10). 13.40 Keista šeimynėlė (5). 14.10 Vaikų Warner Bros. Linksmieji Tomas ir Džeris (4). 14.40 Volkeris, Teksaso reindžeris (57, 58) (N-7). 16.40 Meilės miestas (29). 17.40 Nuo... Iki.... 18.45 Žinios. 19.15 Muzikos festivalis Laumės juosta 2010. Pirmoji diena. 21.40 PENKTADIENIO BOMBA. Pavojingas sandėris. Veiksmo filmas. JAV, 2003 m. (N-7). 23.55 PREMJERA. Paskutinis pasivažinėjimas. Kriminalinis trileris. JAV, 2004 m. (N-14). 1.40 PREMJERA. Karštinė 2. Pavasario karštligė. Siaubo filmas. JAV, 2009 m. (S).

Šeštadienis, birželio 16 d.

6.25 Dienos programa. 6.30 Žaibo smūgis (8). 6.55 Džekio Čano nuotykiai (94). 7.20 Garfildas (43, 44). 7.45 Policijos akademija (19). 8.10 Skūbis Dū. Paslapčių biuras (16). 8.35 Sunkus vaikas (3). 9.00 Apie ūkį ir bites. 9.30 Girių horizontai. 10.00 KINO PUSRYČIAI. PREMJERA. Mažoji detektyvė. Nuotykių filmas šeimai. JAV, 2008 m. 12.00 Čarlio angelai (3) (N-7). 13.00 Detektyvė Rizoli (3) (N-7). 14.00 Šeimynėlė (5, 6) (kart.) (N-7). 15.10 Širdies balsas (75). 16.09 Kitokie? (kart.). 16.15 Širdies balsas (76). 17.15 Minint 71-ąsias trėmimų metines. Misija Sibiras 11. Tadžikistanas. Dokumentinis f. 18.15 PREMJERA. Išdykę seniokai (1) (N-7). 18.45 Žinios. 19.00 Krymo muzikos festivalis 2011. 21.00 40-ies ir vis dar skaistus. Romantinė komedija. JAV, 2005 m. (N-14). 23.20 Parduotuvių slunkiai. Romantinė komedija. JAV, 1995 m. (N-14). 1.15 Farai (N-7).

Sekmadienis, birželio 17 d.

6.25 Dienos programa. 6.30 Žaibo smūgis (9). 6.55 Džekio Čano nuotykiai (95). 7.20 Garfildas (45, 46). 7.45 Policijos akademija (20). 8.10 Skūbis Dū. Paslapčių biuras (17). 8.35 Sunkus vaikas (4). 9.00 Sveikatos ABC. 10.00 KINO PUSRYČIAI. Mirtis jai tinka. Komedija. JAV, 1992 m. (N-7). 12.00 Pilotas. 14.35 Šeimynėlė (7) (kart.) (N-7). 15.10 Širdies balsas (77). 16.09 Kitokie? 16.15 Širdies balsas (78). 17.15 Detektyvė Džonson (16) (N-7). 18.15 PREMJERA. Išdykę seniokai (2) (N-7). 18.45 Žinios. 19.00 Teleloto.. 20.00 Pirmas kartas su žvaigžde. 20.30 AUKSINIS SEKMADIENIO KINAS. Sklinda gandai. Romantinė komedija. JAV, Australija, 2005 m. (N-7). 22.35 PREMJERA Laumės vaikas. Drama. JAV, 2008 m. (N-14). 1.30 Detektyvė Džonson (16) (kart.) (N-7).

Baltijos TV

Pirmadienis, birželio 11 d.

6.29 Programa. 6.30 Televitrina. 7.00 Žinios (kart.). 7.25 Smagiausios akimirkos. 7.50 Dapkai ir Butkai. 8.25 Zaicevas + 1 (N-7) (kart.). 9.00 Kviečiu vakarienės. 9.30 Miesčionys (N-7). 10.00 Margoša: moterimi negimstama. 11.00 Sveikinimai (kart.). 13.00 Muchtaro sugrįžimas (N-7) (kart.). 14.00 Liejyklos gatvė (N-7) (kart.). 15.00 Žaibiški tyrimai (N-7). 16.00 Baimės faktorius (N-7). 17.00 Muchtaro sugrįžimas (N-7). 18.00 Žinios. 18.25 Liejyklos gatvė (N-7). 19.25 Tylos riba (N-7). 20.00 Žinios. 20.15 Verslas. 20.25 Gyvenimo spalvos. 21.25 Nelemtas susitikimas mėnesienoj. Romantinė komedija. Vokietija, 2004 m. (N-7). 23.20 Muchtaro sugrįžimas (N-7) (kart.). 0.25 Galileo: norintiems žinoti. 0.55 – 6.00 Bamba (S).

Antradienis, birželio 12 d.

6.29 Programa. 6.30 Televitrina. 7.00 Žinios (kart.). 7.25 Smagiausios akimirkos 8.00 Labas vakaras, mielasis. 8.25 Zaicevas + 1 (N-7) (kart.). 9.00 Kviečiu vakarienės. 9.30 Miesčionys (N-7). 10.00 Margoša: moterimi negimstama. 11.00 Be namų negerai: naujas gyvenimas. 12.00 Mentai (N-7) (kart.). 13.00 Muchtaro sugrįžimas (N-7) (kart.). 14.00 Liejyklos gatvė (N-7) (kart.). 15.00 Žaibiški tyrimai (N-7). 16.00 Baimės faktorius (N-7). 17.00 Muchtaro sugrįžimas (N-7). 18.00 Žinios. 18.25 Liejyklos gatvė (N-7). 19.25 Lietuvėlė. 20.00 Žinios. 20.25 Prajuokink mane. 21.25 Misija: Vestuvės. Veiksmo komedija. JAV, Vokietija, 2003 m. (N-7). 23.20 Muchtaro sugrįžimas (N-7) (kart.). 0.25 Galileo: norintiems žinoti. 0.55 – 6.00 Bamba (S).

Trečiadienis, birželio 13 d.

6.29 Programa. 6.30 Televitrina. 7.00 Žinios (kart.). 7.25 Smagiausios akimirkos. 8.00 Gyvenimo spalvos (kart.) 9.00 Kviečiu vakarienės. 9.30 Miesčionys (N-7). 10.00 Margoša: moterimi negimstama. 11.00 Be namų negerai: naujas gyvenimas. 12.00 Mentai (N-7) (kart.). 13.00 Muchtaro sugrįžimas (N-7) (kart.). 14.00 Liejyklos gatvė (N-7) (kart.). 15.00 Žaibiški tyrimai (N-7). 16.00 Baimės faktorius (N-7). 17.00 Muchtaro sugrįžimas (N-7). 18.00 Žinios. 18.25 Liejyklos gatvė (N-7). 19.25 Auksarankiai (N-7). 20.00 Žinios. 20.25 Sąmokslo teorija. 21.25 Karo vilkai. Likvidatoriai (N-14). 22.25 Belaisvis (N-7). 23.25 Muchtaro sugrįžimas (N-7) (kart.). 0.30 Galileo: norintiems žinoti. 1.00 – 6.00 Bamba (S).

Ketvirtadienis, birželio 14 d.

6.29 Programa. 6.30 Televitrina. 7.00 Žinios (kart.). 7.25 Smagiausios akimirkos. 8.00 Lietuvos žinių tyrimas (N-7) (kart.) 9.00 Kviečiu vakarienės. 9.30 Miesčionys (N-7). 10.00 Margoša: moterimi negimstama. 11.00 Be namų negerai: naujas gyvenimas. 12.00 Ekstrasensų mūšis (N-7) (kart.). 13.00 Muchtaro sugrįžimas (N-7) (kart.). 14.00 Liejyklos gatvė (N-7) (kart.). 15.00 Žaibiški tyrimai (N-7). 16.00 Baimės faktorius (N-7). 17.00 Muchtaro sugrįžimas (N-7). 18.00 Žinios. 18.25 Liejyklos gatvė (N-7). 19.25 Zaicevas + 1 (N-7). 20.00 Žinios. 20.25 NAUJOJI BANGA 2011. 23.55 Muchtaro sugrįžimas (N-7) (kart.). 1.00 Brydės. Istorinė-publicistinė laida (kart.). 2.00 – 6.00 Bamba (S).

Penktadienis, birželio 15 d.

6.29 Programa. 6.30 Televitrina. 7.00 Žinios (kart.). 7.25 Smagiausios akimirkos. 8.00 Prajuokink mane (kart.). 9.00 Kviečiu vakarienės. 9.30 Miesčionys (N-7). 10.00 Margoša: moterimi negimstama. 11.00 Be namų negerai: naujas gyvenimas. 12.00 Ekstrasensų mūšis (N-7) (kart.). 13.00 Muchtaro sugrįžimas (N-7) (kart.). 14.00 Liejyklos gatvė (N-7) (kart.). 15.00 Žaibiški tyrimai (N-7). 16.00 Baimės faktorius (N-7). 17.00 Muchtaro sugrįžimas (N-7). 18.00 Žinios. 18.25 Liejyklos gatvė (N-7). 19.25 Zaicevas + 1 (N-7). 20.00 Žinios. 20.25 Amerikos talentai VI. 21.25 RUSŲ KINAS. Paslaptinga sala.Trileris. Ukraina, 2008 m. (N-14). 23.20 Amerikietiškos imtynės (N-14). 0.20 Muchtaro sugrįžimas (N-7). (kart.). 1.25 – 6.00 Bamba (S).

Šeštadienis, birželio 16 d.

6.29 Programa. 6.30 Televitrina. 7.00 Lietuvos žinių tyrimas (N-7) (kart.). 8.00 Tylos riba (N-7) (kart.). 8.30 Amerikos talentai VI (kart.). 9.30 Autofanai. 10.00 Šeštadienio rytas. 11.00 Be namų negerai: naujas gyvenimas. 12.00 ŽMOGUS PRIEŠ GAMTĄ. Prancūzijos Alpės (N-7). 13.00 Galileo: norintiems žinoti. 14.00 Prajuokink mane (kart.). 15.00 Pirmas pasimatymas. 16.00 Šeštasis pojūtis. 17.00 Daktaras Tyrsa (N-7). 18.00 Ekstrasensų mūšis (N-7). 19.00 Jūrų velniai (N-7). 20.00 Žinios. 20.20 Baladė apie Bomberį (N-7). Ukraina, 2011 m. 21.20 MANO HEROJUS. Turnyras. Veiksmo f. Jungtinė Karalystė, 2009 m. 23.10 Juodas vanduo. Siaubo f. Australija, 2007 m. (S). 0.55 – 6.00 Bamba (S).

Sekmadienis, birželio 17 d.

5.59 Programa. 6.00 Joyce Meyer. 6.30 Televitrina. 7.00 Sąmokslo teorija (kart.). 8.00 Duok Labas. 8.30 Tauro ragas (N-7). 9.00 Auksarankiai (N-7) (kart.). 9.30 Statybų TV. 10.00 Sekmadienio rytas. 11.00 Sveikatos kodas. 12.00 PLĖŠRŪNAI. Paslaptingosios gorilos. 13.00 Galileo: norintiems žinoti (kart.). 13.30 Nacionalinė loterija 10 milijonų. 14.00 Sveikinimai. 16.00 Gyvenimo spalvos (kart.) 17.00 Daktaras Tyrsa (N-7). 18.00 Ekstrasensų mūšis (N-7). 19.00 Kalbame ir rodome. 20.00 Žinios. 20.20 Naujakuriai. Komedija. 2012 m. 21.20 MEILĖS ISTORIJOS. Svajonių viešbutis: Maldyvai. Melodrama. Vokietija, 2011 m. (N-7). 23.15 Misija: Vestuvės. Veiksmo komedija. JAV, Vokietija, 2003 m. (N-7) (kart.) 1.05 – 6.00 Bamba (S).

Redakcija primena, kad verta sekti TV stočių skelbimus, nes programose gali būti pakeitimų.

Neįgalieji pasaulyje

„Išmokome matyti dukterį, ne jos negalią“

Kiekvienas esame pajutę, kad mūsų požiūris į įvairius dalykus keičiasi priklausomai nuo situacijos, kurioje atsiduriame. Vaikystėje taip trokštami dalykai suaugus tampa nereikšmingi, o nerūpestingai gyvenant tragiškais laikyti dalykai gyvenimo išbandymams užgriuvus nebeatrodo tokie baisūs. Apie tai – požiūrio ir gyvenimo pokyčius – kalba Aianas Birelis iš Didžiosios Britanijos. Neįgalios dukters pilnametystės išvakarėse.

„Rytoj mūsų dukteriai sukanka 18 – tai amžius, kai vaikai jau tampa suaugusiaisiais. Ruošiame nedidelį vakarėlį, bus ir dovanų. Bet mūsų duktė pilnametystės nešvęs su taure šampano, nešoks per naktį su draugais, neužpūs žvakučių, neapsiašaros išpakuodama dovanas... Mūsų beveik 18-os metų mergaitė nepasakė nė vieno sakinio, nevažinėjo dviračiu, nelaikė egzaminų, nėjo į pasimatymą, nenakvojo pas drauges...

Ji kenčia nuo reto nepagydomo sutrikimo, dėl kurio negali vaikščioti ir kalbėti. Ji yra akla, kamuojama epilepsijos priepuolių ir reikalauja nuolatinės slaugos bei priežiūros. Mūsų namai yra visiškai pritaikyti jos poreikiams, turime liftą, spintelėje yra jai būtinų vaistų atsargų, deguonies kaukių. Žinoma, viso to nebuvo jai gimus, prieš 18 metų vėlų rudens vakarą.

Mūsų duktė, Ajona, gimė sveika ir stipri. Jau turėjome sūnų ir atrodė, kad gyvenimas negali būti geresnis. Prisimenu kiekvieną detalę, po kurios viskas pasikeitė. Buvo likusios 5 dienos iki Kalėdų ir mano tėvai atėjo pas mus pietų. Mano tėvas nufotografavo Ajoną ir mūsų sūnų. Dabar, kai man būna labai sunku, dažnai žiūriu į tą nuotrauką – tarsi paskutinę užfiksuotą mūsų šeimos nerūpestingo gyvenimo akimirką.

Netrukus po to sunerimome, kad mergaitė nejudina kojų ir daug verkia. Ligoninėje mūsų laukė blogos žinios – medikai įtarė, kad pažeistos Ajonos smegenys. Prasidėjo epilepsijos priepuoliai ir mūsų nuolatinės kelionės į įvairias ligonines.

Tuo metu atrodė, jog visos svajonės sugriuvo. Su žmona jautėmės kaip zombiai, negalintys užmigti naktį ir paniškai bijantys ateities...

Daugybė atliktų tyrimų neparodė dukterį kamuojančio sutrikimo, o medikai negalėjo mums paaiškinti, kodėl taip nutiko. Kol galiausiai liovėmės ieškoti jėgas ir ieškoti atsakymų, kurių nėra ir kurie nieko nebepakeis. Išmokome išties labai sunkaus dalyko – matyti ne negalią, kaip tai daro daugelis, bet vaiką – lauktą ir mylimą...

Nepaisant visko, ką jau patyrėme ir patirsime, rytoj – didžioji diena ir mes ją švęsime. Net jei visas mus supantis pasaulis mato tragišką neįgalią mergaitę, mes džiaugiamės nuostabia dukterimi.

Ji aukštyn kojom apvertė mūsų gyvenimą ir kasdieną, kuri kartais atrodo nepakeliamai sunki. Tačiau kartu su ja patyrėme daug netikėtų nuoširdaus džiaugsmo, tikros laimės akimirkų, jos meilė parodė kitokią gyvenimo realybę. Be jos mūsų gyvenimas galbūt būtų paprastesnis ir nepalyginti skurdesnis. Esame laimingi, nes turime ją – mūsų saulės spindulėlį.“

Pagal www.dailymail.co.uk *parengė*

Viktorija NORKAITĖ

Kryžiažodis „Kopos“

Vertikaliai: *1. Miestas prie Baltijos jūros 2. Aleksandro Diuma romanas „... su kamelijomis“ 4. Akmens kalnas 5. Latvijos miestas 6. Tauta, kalbanti viena finų kalbų 7. Liepsna 8. Namelis ar patalpa linams džiovinti ir minti 10. Miestas Lenkijoje, kurio katedroje palaidotas lietuvių poetas vyskupas Antanas Baranauskas 11. Kupranugarių vilkstinė 13. Pavasarį sėjami javai 16. Sudedamas kilnojamasis kambario pertvaras 17. ... Klintonas 20. Pikta burtininkė, kerėtoja 23. Garbinama dievybės statula 24. Arti esantis 25. Didelis karo laivų arba lėktuvų junginys 27. Dienos pradžia 28. Supustytos smėlio kalvos 31. Verdžio opera 32. Šviesės, bus šviesiau.*

Horizontaliai: *1. Nedidelis plėšrus meškėnų šeimos žinduolis, gyvenantis Himalajuose 3. Skaičius 8. Italijos salos Sicilijos administracinis centras 9. Turintis daug galios, stiprus 12. Radioaktyvusis elementas 14. Didelis rainuotas plėšrūnas 15. „... tos Lietuvos“ 18. ... Grybauskaitė 19. Ekskursijų vadovas 21. ... Vaikulė 22. Į pabaigą, į galą 26. Apkvaitęs nuo degtinės 29. Laumės ... 30. Rytojaus dieną 33. Kaukazo valstybė 34. Vyro vardas 35. Krepšininkas ... Jasaitis 36. Japonijos uostas.*

Sudarė **Henrikas PUSKUNIGIS**

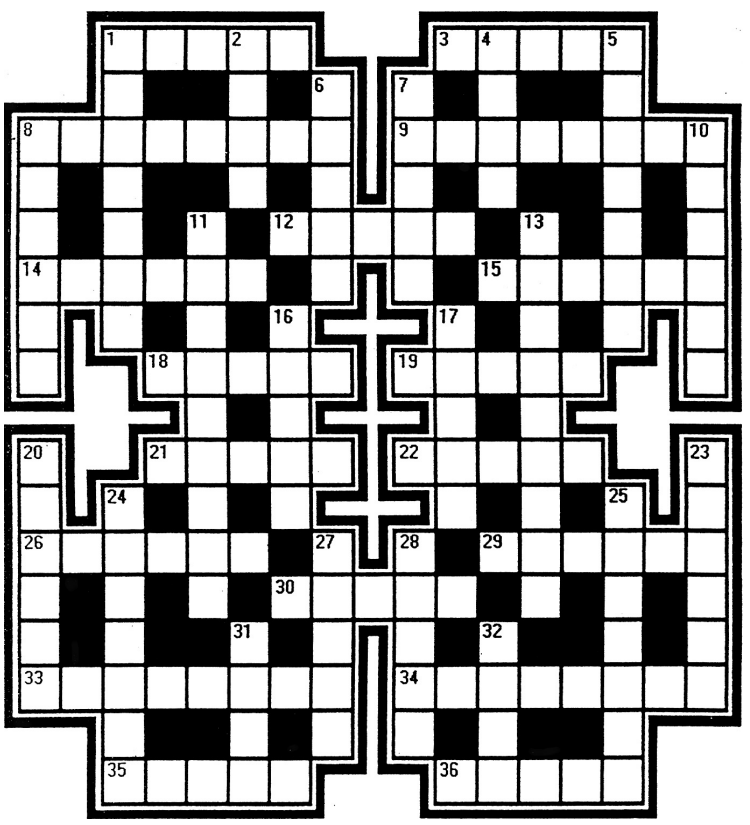

Kryžiažodžio „Gulbinai“ atsakymai

Vertikaliai: *1. Samanota 2. Panorama 4. Krevetė 5. Arabija 6. Kamine 7. Kanada 12. Gentis 13. Ramzis 14. Vaza 15. Roma 17. Ragu 18. Savi 20. Litras 21. Dancigas 22. Simonas 23. Gailėti 24. Laiminti 25. Adonis.*

Horizontaliai: *3. Sarkofagas 8. Raketa 9. ELTA 10. Olegas 11. Kopernikas 14. Vegetarė 16. Araratas 19. Algirdas 23. Gulbinai 26. Animacinis 27. Vargai 28. Nikė 29. Igoris 30. Marselietė.*

BILDUKAS

Anekdotai

Kas tvirtina, kad moterys yra silpnoji lytis, turėtų naktį pamėginti į savo pusę patraukti antklodę.

* * *

Mokytojas pasakoja vaikams, kaip atrodys pasaulio pabaiga:

– Vėjas plėšys namų stogus, iš krantų išsilies upės, žmoniją užklups žaibai ir griaustiniai.

Vienas mokinys klausia:

– O esant tokiam orui pamokos vyks?

* * *

Mokytoja:

– Tomai, tavo rašinėlis apie naminį gyvūną žodis žodin sutampa su tavo sesers.

– Bet juk tai tas pats šuo, – atsako šis.

Šiuos anekdotus ELTA parengė pagal užsienio spaudą.

Pasaulyje

Seniausia Europos moteris

Seniausia Europos moteris atšventė savo 114-ąjį gimtadienį. Senelių prieglaudoje Vakarų Prancūzijoje gyvenančiai Marijai Terezai Barde ta proga įteikta114 rožių. Sukaktuvininkė užaugino 2 vaikus, turi 7 vaikaičius, 15 provaikaičių ir 6 proprovaikaičius. Pasak jos slaugės, nors senolė jau maždaug dvejus metus nekalba, tačiau dalyvauja prieglaudos gyvenime. Ji, be kita ko, dukart per dieną ateina valgyti į valgyklą ir ypač mėgsta saldumynus.

Prognozuoja galaktikų susidūrimą

Astronomai pasinaudojo„Hubble“ kosmoso teleskopo užfiksuotais vaizdais ir išsiaiškino, kada mūsų Paukščių Tako galaktika susidurs su kaimynine Andromedos galaktika. Šios dvi galaktikos dėl gravitacinės jėgos artėja viena prie kitos ir po keturių milijardų metų turėtų atsidurti visiškai greta. Dar po dviejų milijardų metų Paukščių Takas ir Andromeda taps viena galaktika. Kad mes artėjame prie kaimyninės Andromedos galaktikos, buvo žinoma jau seniai. Atstumas tarp galaktikų yra 2,5 mln. šviesmečių ir jos skrieja viena kitos link maždaug 400 tūkst. km/h greičiu. Mokslininkai daugiau nei šimtą metų bandė išsiaiškinti, koks yra Andromedos šoninis judėjimas, nes nuo to priklauso, ar galaktikos prasilenks, ar susidurs. „Hubble“ teleskopo duomenimis paremtas kompiuterinis modeliavimas atskleidė, kad ateityje susidūrimas neišvengiamas, ir leido nustatyti, kada tai įvyks. Nors galaktikos susijungs į naują elipsės formos galaktiką, atskiros žvaigždės nenukentės, nes tarpai tarp jų bus labai dideli. Tikėtina, kad po susijungimo pradės aktyviai formuotis naujos žvaigždės, nes bus sudrumsti galaktikose esantys dujų debesys.

Netradicinė kova su nutukimu

Niujorko meras Maiklas Blumbergas nori, kad būtų uždrausta prekiauti saldžiais gaiviaisiais gėrimais dideliais buteliais miesto restoranuose, kulinarijos parduotuvėse, sporto stadionuose ir kino teatruose. Taip siekiama kovoti su nutukimu. Tyrimų duomenimis, 58 proc. suaugusių niujorkiečių yra nutukę arba turi antsvorio. Niujorko miesto gaiviųjų gėrimų asociacijos teigimu, priemonės, kurios įsigaliotų nuo kitų metų, sukėlė karštas diskusijas. Asociacijos atstovas Stefanas Fridmanas piktinasi, kad miestas ketina nutukimo klausimą spręsti kritikuodamas saldžius gaiviuosius gėrimus, nors tai neturi įtakos nutukimo rodikliams. Miesto valdžios pareigūnai mano kitaip: remdamiesi 2006 m. atliktu tyrimu, jie tvirtina, kad saldieji gėrimai yra svarbiausias veiksnys, didinantis suvartojamų kalorijų kiekį ir lemiantis nutukimą.

Kanapės be svaiginančio poveikio

Izraelio mokslininkai teigia išauginę kanapes be svaiginančio poveikio. Jos bus naudojamos medicinoje. „Šių augalų kvapas, išvaizda ir skonis yra kaip originalo“, – sakė bendruomenės, kuri rūpinasi sunkiai sergančiais pacientais ir kuri išvedė naują kanapių rūšį, atstovas. Pasak jo, pacientai, išbandę šių augalų medicinos sumetimais, nejautė nei svaiginančio poveikio, nei tipiškų didelio alkio priepuolių. Augale sumažintas svaiginamosios kanapių veikliosios medžiagos tetrahidrokanabiolio kiekis, o kanabidiolio, kuris padeda gydant diabetą ir psichines ligas, padidintas. Izraelyje oficialiai uždrausta vartoti kanapes. Tačiau draudimas dėl medicininių priežasčių netaikomas maždaug 6 tūkst. žmonių.

„Lijo“ avimis

Australijos mieste Melburne ant viaduko apsivertė gyvulius gabenęs sunkvežimis, kuriame buvo 400 avių, ir ant po apačia esančiu keliu važiavusių automobilių pabiro avys. Sunkvežimis pakibo ant viaduko krašto, o krovinys pradėjo kristi žemyn ant kelio. Keli automobiliai buvo sudaužyti, nes ant jų užkrito avys, arba susidūrė, kai staiga metėsi į šoną, bandydami išvengti krintančių avių. Daug avių žuvo arba buvo sužeistos, bet Melburno policija pranešė, kad žmonės nenukentėjo. Avarijos priežastys kol kas nežinomos.

Opozicija kaltinama... burtais

Maldyvų valdžia trečiadienį pradėjo tyrimą dėl piktųjų dvasių ir prakeiktosios vištos naudojimo prieš šalies vyriausybę ir policiją. Praėjusią savaitę policija išvaikė opozicinės Maldyvų demokratų partijos protesto akciją. Šios partijos aktyvistai įtariami juodąja magija. Dingstį imtis tokių veiksmų policijai davė incidentas, įvykęs praėjusį penktadienį. Tada vienas iš opozicijos mitingo dalyvių metė į pareigūnus prakeiktąją vištą. Išvaikytų opozicionierių namuose nerasta įtartinų gyvūnų, paprastai naudojamų magiškiems veiksmams. Tačiau policininkai aptiko kelis ritinėlius su eilėmis, kurie, kaip spėjama, naudojami dvasioms iškviesti.

Tokie, kaip visi

Belgijos bendrovė„Handicap Car“, jau dešimtmetį užsiimanti atomobilių pritaikymu neįgaliesiems, išleido seriją provokuojančių plakatų. Kaip teigia bendrovės atstovai, šių plakatų tikslas – parodyti visuomenei, kad neįgalūs vairuotojai niekuo nesiskiria nuo sveikųjų: išdaigos keliuose jiems irgi nesvetimos.

„Bičiulystės“ ir „Eltos“ inf.

Neįgaliųjų teatro trupių festivalyje – kūrybinis skrydis profesionalumo link

(atkelta iš 1 psl.)

visai neblogai pavyko. Šiemet pabandėme paeksperimentuoti dar labiau – nutarėme išplėsti festivalio ribas, kad jis išaugtų į daugiadienį renginį, o pasirodymai būtų ilgi, valandos trukmės. Eksperimentas pasiteisino – „Begaso“ festivalyje išsiteko, savo žiūrovus atrado ir brandžios teatro trupės, ir mėgėjiškai kuriantys kolektyvai. Vietos po saule užtenka visiems“, – sakė S.Dikčiūtė, pridurdama, jog specialiai stebėjo, kaip žmonės salėje reagavo į tai, kas buvo rodoma scenoje. Pasak jos, grįžtamojo ryšio sulaukė ir rimtieji pasirodymai, ir „Pasijuokime kartu“ repertuaro atlikėjai. Belieka tik apgailestauti, kad į festivalį nesiryžo atvykti nė vienas Lietuvos neįgaliųjų draugijos kolektyvas, nors noriai į jį įsitraukė aklųjų, kurčiųjų trupės, atvykusios net iš Klaipėdos.

„Pora trupių buvo labai stiprių. Net nacionalinio teatro aktoriai galėtų iš jų pasimokyti, kaip įsijausti į vaidmenį, gyventi jame.“ Tai, beje, pripažino ir festivalio vertinimo komisijos pirmininkas aktorius Arūnas Sakalauskas.

Festivalyje pasirodžiusių teatro trupių vaidybą vertinio labai profesionali komisija. Joje buvo net 3 teatralai: pirmininkas aktorius A.Sakalauskas, lietuviškų serialų žvaigždė, Eimunto Nekrošiaus teatro aktorė Edita Zizaitė ir Naujojo teatro režisierius Artūras Šablauskas. Specialistai vertino ir sceninį vaizdą, kalbos kultūrą, kitus vaidybinius dalykus.

Begasu įvertintas O.Vaildo kūrinio atlikimas

Konkursinė festivalio dalis prasidėjo ir baigėsi stiprių teatro trupių – VšĮ Vilniaus kurčiųjų reabilitacijos centro liaudies teatro „Mimika“ ir Kauno neįgalaus jaunimo užimtumo centro grupės „Plastinės dramos teatriukas“ – pasirodymais. Muziką kurianti kompozitorė S.Dikčiūtė puikiai žino, kad stipriai pradėjus ir taip pat pabaigus tiek kūrinį, tiek renginį, žiūrovams ilgam išlieka šiltas jausmas.

Gerą įspūdį šių trupių pasirodymas paliko ir vertinimo komisijai. Turėję išrinkti ne tik tris prizininkus, bet ir svarbiausią festivalio laimėtoją, minėtoms trupėms komisijos nariai skyrė trečią ir antrą vietas. Pirmosios vietos laimėtojo laurai atiteko Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Plungės Viltis“ teatro grupei „Kaukė“. Nors visų prizininkų pasirodymai buvo bežodžiai, festivalio dalyviai puikiai suprato jų prasmę, įsijautė į jų dramaturgiją, žavėjosi atlikimo profesionalumu.

Sutrikusio intelekto globos bendrijos „Plungės Viltis“ teatro grupės „Kaukės“ pasirodymui skirta pirmoji vieta.

Kauno krašto neįgaliųjų teatro „Laumės pėda“ spektaklis „Marcelijos gyvenimas ir meilė“ jame vaidinusiam Antanui Diržiui padėjo pelnyti geriausio aktoriaus vardą.

Ne tik režisūra, apipavidalinimas, bet ir kūrinio pasirinkimas lėmė, kad pagrindinį festivalio prizą – Begasą, arba sparnuotąjį begemotą, pelnė Pasvalio rajono Lavėnų socialinės globos namų teatro grupė, vadovaujama profesionalaus režisieriaus Gintaro Kutkausko. Į festivalį jie atvežė Oskaro Vaildo pasaką „Laimingasis princas“.

G.Kutkauskas neslėpė nesitikėjęs tokio įvertinimo. Nors įvairūs festivaliai jau 6-erius metus jo vadovaujamiems neįgaliesiems nėra jokia naujiena, toks pripažinimas buvo išties malonus ir jaudinantis.

Pasvalyje žinomam teatrui vadovaujantis G.Kutkauskas su neįgaliaisiais dirbti pradėjo visai atsitiktinai. Ir nė akimirkai to nesigailėjo. „Darbas su šiais žmonėmis – savotiškas poilsis. Jų aura gera, tai žmonės visiškai be jokio falšo“, – „Bičiulystei“ sakė režisierius. Tiesa, pirmasis spektaklis, kol perprato darbo su neįgaliaisiais specifiką, ėjosi nelengvai. Bet pamažu režisierius ir jo naujieji aktoriai suprato vieni kitus ir ėmė gana sėkmingai žengti į priekį. Festivalyje pristatytas „Laimingasis princas“ – jau šeštas jų bendras kūrinys. Kartu su savo aktoriais jame dalyvauja ir pats režisierius. Tokį kūrinio pristatymą G.Kutkauskas pasirinko sąmoningai – kai kurie spektaklyje vaidinantys žmonės neskaito, nekalba. Su stipresniaisiais, kurie gali prisiminti tekstą, režisierius ir įgarsina pjesę, įtraukia į ją žiūrovą.

O.Vaildo „Laimingasis princas“ ilgai gulėjo režisieriaus stalčiuje. Jis vis ieškojo išraiškos, kaip galėtų jį perteikti, kol galų gale, mintyse susipynus gerumo, meilės, neįgalumo temoms, G.Kutkauskas apsisprendė jį kurti su Lavėnų socialinės globos namų teatro grupe. Festivalio vertinimo komisija tik patvirtino šio apsisprendimo teisingumą. Režisierius didžiuojasi savo aktoriais ir sako visiškai nepritariąs žinomam spartietiškam posakiui, kad „Sveikame kūne sveika siela“. Pasak jo, ir labai ligotame kūne gali būti labai graži siela.

Jam pritarė ir festivalį lydinčio unikalaus gyvūno – Begaso – kūrėjas, menininkas Eugenijus Paukštė. „Yra žmonių, kurie mano, kad begemotai labai sunkūs gyviai ir jie niekados negali pakilti į orą, – sakė jis. – Bet yra

Kauno neįgalaus jaunimo užimtumo centro grupės „Plastinės dramos teatriuko“ teatrinis klipas „Gimimas“ abejingu nepaliko nė vieno žiūrovo.

Vilniaus kurčiųjų reabilitacijos centro Liaudies teatro „Mimika“ spektaklis „Apkabink kylantį“ tapo stipriu viso festivalio pradžios užtaisu.

ir kitaip manančių žmonių, kurie, pasitelkę valią, vaizduotę, sugeba viską pakelti į orą. Aš esu tos kitos grupės žmogus. Linkiu ir jums dėtis prie kitaip manančių žmonių ir padaryti gyvenime viską, ką norite.“

„Begasas“ sieks tapti tarptautiniu renginiu

Vertinimo komisijos sprendimus paskelbęs režisierius A.Šablauskas, pasidžiaugęs, kad festivalis įsibėgėja, bandė numatyti jo ateitį. Pasak jo, ateis laikas, kai „Begase“ bus apdovanojami ir pagrindiniai vaidmenys, ir režisieriai – visai kaip Kanuose. Ir kodėl to nepadarius jau dabar? Juk gera pradžia – pusė darbo. Todėl vertinimo komisija jau šiame festivalyje nutarė įsteigti prizą geriausiam aktoriui. Jis atiteko Kauno krašto neįgaliųjų teatro „Laumės pėda“ spektaklyje „Marcelijos gyvenimas ir meilė“ Antano vaidmenį sukūrusiam Antanui Diržiui.

Antrą kartą surengtas „Begasas“ iš tiesų pastebimai ūgtelėjo. S.Dikčiūtė neslepia planų „Begasą“ išauginti ne tik iki tradicinio, kasmet vyksiančio teatrų festivalio, bet ir nori, kad jis taptų rimtu tarptautiniu renginiu. Lankydamasi užsienyje ji ne kartą matė stiprių integruotų teatro trupių pasirodymų. Ypač didelį įspūdį jai paliko pernai Italijoje vykusioje meno terapijos konferencijoje pasirodžiusi japonų teatro trupė. „Svajoju, kad ir mūsiškiai tai pamatytų. Deja, tam trukdo finansinės galimybės. Norėčiau, kad visi kartu siektume pralaužti tą ribą, kad galėtume atsivežti parodyti, ką geriausio matome pasaulyje ir patys galėtume išvažiuoti. V.Bortkevičius su „Plastinės dramos teatriuku“ tikrai galėtų deramai reprezentuoti mūsų kraštą bet kurioje pasaulio šalyje.“ Tą galėtų padaryti ir antrąją festivalio dieną pristatyti kūriniai: Naujojo teatro sukurtas „Stiklinis žvėrynas“, misterija „Prabudimai“.

Kūrybine „Begaso“ festivalio dvasia stengtasi pasidalyti ir su mažiausiais žiūrovais – birželio 1-ąją, Tarptautinę vaikų gynimo dieną, buvo rodomas Stalo teatro spektaklis „Avinėlio kelionė“, kuriame dalyvavo specialiojo vaikų lopšelio-darželio „Žolynėlis“ auklėtiniai, atvyko vaikų iš specialiųjų ugdymo įstaigų. Jiems padovanotą meno šventę saldainiais dar paskanino Vilniaus miesto savivaldybė.

Festivalis atsisveikino su savo dalyviais, žiūrovais, jį palaikiusiais žmonėmis. Šį kartą, ko gero, – tik metams. Visiems palinkėjęs kūrybinių ieškojimų, scenos ilgesio, virš daiktiškos būties pakylėjančių sielos sparnų.

Aldona MILIEŠKIENĖ

Egidijaus Skipario nuotr.

Viešoji įstaiga
Steigėja - LID

Bičiulystė

Adresas laiškams: **„Bičiulystė“, Saltoniškių g. 29/3 (401 kabinetas), 08105 Vilnius**
Tel./ faksas (8-5) 275 19 34. *El. p.:* **redakcija@biciulyste.lt**

www.biciulyste.lt

Redaktorė **Aldona MILIEŠKIENĖ**

Gerbiamieji skaitytojai, laiškuose redakcijai nurodykite visą savo vardą ir pavardę, tikslų adresą ir telefono numerį. Už skaitytojų kronikines žinutes, laiškus, nuotraukas bei eilėraščius, išspausdintus šiame savaitraštyje, nemokama. Dideli rašiniai trumpinami redakcijos nuožiūra. Nuotraukos ir rankraščiai negrąžinami, nesaugomi.
Neįgaliųjų asmeniniai skelbimai spausdinami nemokamai (redakcijoje asmeniškai pateikus neįgaliojo pažymėjimą ar atsiuntus jo kopiją).

Laikraštyje spausdinamų straipsnių bei laiškų autoriai išsako savo, o ne redakcijos nuomonę.

Leidinio indeksas 67325. Tiražas 3000 egz.
Ofsetinė spauda. 2 sp. l. Spausdino „Lietuvos ryto“ spaustuvė, Vievis.